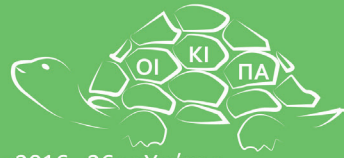

εν αιθρία

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΠΑΤΡΑΣ

Αύγουστος - Σεπτέμβριος 2016 - 26ος Χρόνος

Σαχτούρη 64•26222 Πάτρα•Τηλ & Fax : 2610321010•email : oikipa@otenet.gr•site : http://www.oikipa.gr/

30 ΧΡΟΝΙΑ
ΟΙΚΙΠΑ
 1986 - 2016

ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΤΟ ΠΡΟΣΚΗΝΙΟ

Οικολογική Κίνηση Πάτρας

ΤΟ ΛΕΥΚΩΜΑ ΤΗΣ ΟΙΚΙΠΑ ΕΙΝΑΙ ΓΕΓΟΝΟΣ!

Εκδήλωση παρουσίασης την Τρίτη 27 Σεπτεμβρίου στο «Πολύεδρο»

Τα τριαντάχρονα της Οικολογικής Κίνησης Πάτρας που συμπληρώθηκαν φέτος, συνοδεύονται από μια πολύ σημαντική έκδοση. **Πρόκειται για το Λεύκωμα δράσης της κίνησης όπου καταγράφεται η «ζωή» της, την περίοδο 1986-2016.**

Συγχρόνως αναδεικνύεται η **εξέλιξη των περιβαλλοντικών ζητημάτων**, μια πορεία που η ΟΙΚΙΠΑ επηρέασε καθοριστικά με τον αγώνα αλλά και τις προτάσεις της, πετυχαίνοντας αυτό που αναγράφεται στο εξώφυλλο της έκδοσης. Να φέρει το ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ στο ΠΡΟΣΚΗΝΙΟ.

Η παρουσίαση του λευκώματος που θα συνοδεύεται από μια μουσική απόδραση, θα γίνει στον κήπο του Πολύεδρου την Τρίτη 27 Σεπτεμβρίου στις 8 το βράδυ.

Να είστε όλοι εκεί!

Λεπτομέρειες στη σελ.3

2ήμερη εκδρομή στον Β. Ταΰγετο

Την ορεινή και δασική περιοχή του Βόρειου Ταΰγετου θα επισκεφθούμε στις 8 και 9 Οκτωβρίου με την Οικοπαρέα μας. Θα γνωρίσουμε όμορφα παραδοσιακά χωριά, όπως το **Γεωργίτσι** και το **Καστόρι** και πεζοπορικές διαδρομές και φαράγγια κοντά τους. Θα επισκεφθούμε επίσης τη βυζαντινή

καastroπολιτεία του **Μυστρά** και θα διανυκτερεύσουμε στη Σπάρτη.

Κατά τα γνωστά, για κλείσιμο θέσεων τηλεφωνείτε 7 με 9 το απόγευμα εργάσιμες μέρες στο 2610 321010.

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΗΝ ΚΑΤΩ ΙΤΑΛΙΑ - ΣΙΚΕΛΙΑ

Ταξιδεύοντας για πρώτη φορά με την ΟΙ. ΚΙ. ΠΑ.

Εικόνες, εμπειρίες και συναισθήματα, που πλημμύρισαν τους συμμετέχοντες στο 10ήμερο ταξίδι στην Κάτω Ιταλία και Σικελία καταγράφει η φίλη της ΟΙΚΙΠΑ Χαρά Κουνάβη, η οποία δηλώνει πως "αυτό το ταξίδι, το πρώτο μου με την Οικολογική Κίνηση Πάτρας, θα μείνει

χαραγμένο βαθιά στην ψυχή μου".

Λεπτομέρειες στις σελ. 8 και 9

Τριπλασιάστηκαν τα κερκινέζια στα Λεχαινά!

Θεαματικά τα αποτελέσματα της δράσης προστασίας του πληθυσμού τους από το Φορέα Διαχείρισης Υγροτόπων Κοτυχίου - Στροφυλιάς

Με χαρά ο Φορέας Διαχείρισης Υγροτόπων Κοτυχίου - Στροφυλιάς ανακοινώνει την επιτυχή έκβαση της **Δράσης τοποθέτησης τεχνητών φωλιών** για Κερκινέζια, στα Λεχαινά Ηλείας! Τα αποτελέσματα είναι εξαιρετικά για την προστασία και αύξηση του πληθυσμού αυτού του σπάνιου πουλιού!

Το 2015, για την **πilotική εφαρμογή** του προγράμματος, επιλέχθηκαν τα δύο Δημοτικά σχολεία των Λεχαινών, όπου τοποθετήθηκαν 4 τεχνητές φωλιές, με στόχο την περιβαλλοντική ενημέρωση των μαθητών, αλλά και της τοπικής κοινωνίας γενικότερα. Τη χρονιά αυτή μετρήθηκαν περίπου 15 πουλιά, που σχημάτισαν 6-7 ζευγάρια και αντίστοιχες φωλιές.

Ζευγάρι σε τεχνητή φωλιά

Ζευγάρι σε φυσική φωλιά

Το Μάρτιο του 2016, τοποθετήθηκαν επιπλέον 11 τεχνητές φωλιές στο κέντρο των Λεχαινών. Από αυτές οι 9 κατοικήθηκαν αμέσως μόλις τα πουλιά

έφτασαν από την Αφρική. Η εντυπωσιακή επιτυχία των τεχνητών φωλιών, με ποσοστό πάνω από 80%, ξεπέρασε κατά πολύ τις προσδοκίες μας και μας γέμισε ικανοποίηση και ελπίδα για τη συνέχιση του προγράμματος και την αύξηση του πληθυσμού του μεταναστευτικού πουλιού. Επιπλέον, το 2016 κατοικήθηκε για πολλοστή φορά μια παλιότερη τεχνητή φωλιά του Προγράμματος Life, που είχε υλοποιηθεί την τριετία 2003-2006, και εντοπίστηκαν **δεκατέσσερις φυσικές φωλιές** στο κέντρο της πόλης. Στο σύνολο επιβεβαιώθηκαν **24 ενεργές φωλιές** και μετρήθηκαν πάνω από 40 άτομα, τριπλασιάζοντας τον αριθμό των φωλιών αλλά και το μέγεθος του πληθυσμού μέσα σε έναν χρόνο!

Το Κερκινέζι (*Falco naumanni*) είναι ένα μικρόσωμο γεράκι που ξεχειμωνιάζει στην Αφρική και έρχεται στην Ελλάδα την άνοιξη, για να φωλιάσει και να μεγαλώσει τα μικρά του. Η προσπάθεια προστασίας του είδους, που έχει ξεκινήσει εδώ και κάποια χρόνια, συνεχίστηκε δυναμικά, το 2015 και το 2016, από τον Φορέα Διαχείρισης. **Σκοπός της δράσης είναι η παρακολούθηση της επιτυχίας των φωλιών και η τοποθέτηση περισσότερων κάθε χρόνο, ώστε να εδραιωθεί ένας σταθερός και αυξανόμενος πληθυσμός στα Λεχαινά, που πιθανότατα είναι και ο μοναδικός πληθυσμός της Πελοποννήσου.**

Για την παρακολούθηση του πληθυσμού και την καταγραφή του φωλιάσματος των Κερκινεζιών το προσωπικό του ΦΔΥΚΣ πραγματοποιεί εβδομαδιαίες επισκέψεις στην πόλη των Λεχαινών. Η παρακολούθηση φέτος ξεκίνησε από τις αρχές Μαρτίου 2016, όταν έφτασαν τα πρώτα πουλιά μετά τη μετανάστευσή τους. Επισκέψεις πραγματοποιήθηκαν σε πρωινές, μεσημεριανές αλλά και απογευματινές ώρες, ώστε να καταγραφεί η δραστηριότητα των πουλιών μέσα στην ημέρα.

Σε κάθε επίσκεψη οι παρατηρητές μετακινούνται με τα πόδια σε όλο το κέντρο της πόλης παρακολουθώντας και μετρώντας τα πουλιά με κιάλια. Επιπλέον, καταγράφεται η συμπεριφορά τους (χαμηλό πέταγμα πάνω από κτίρια, στάση σε κεραίες και σκεπές, ζευγάρωμα κλπ.), ώστε να εντοπιστούν οι πιθανές θέσεις φυσικού φωλιάσματος. Κατά την περίοδο της επώασης των αυγών (Απρίλιος), οι δύο γονείς αλλάζουν θέση κάθε τρεις ώρες και έτσι είναι δυσκολότερη η παρακολούθησή τους. Το Μάιο οι νεοσσοί έχουν εκκολαφθεί και οι γονείς επισκέπτονται εναλλάξ τη φωλιά

κάθε 10 λεπτά, για να ταΐσουν τα μωρά τους. Αυτή είναι και η περίοδος κατά την οποία οι φυσικές φωλιές εντοπίζονται ευκολότερα. Τον Ιούνιο, τα νεαρά κερκινέζια βγαίνουν πλέον από τις φωλιές και μαθαίνουν να πετούν και να τρέφονται μόνα τους. Τα εντοπίζουμε συνήθως σε σημεία κοντά και γύρω από τις φωλιές και συνήθως κάποιος από τους γονείς βρίσκεται εκεί κοντά, για να τα επιβλέπει.

Νεαρό Κερκινέζι

Σημειώνεται επίσης ότι ο ΦΔΥΚΣ συμμετείχε στην **Πανελλήνια Καταγραφή του πληθυσμού του Κερκινεζιού**, που διοργανώθηκε από την **Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία**.

Οι γειτονιές και τα κτίρια για την τοποθέτηση των τεχνητών φωλιών επιλέχθηκαν μετά από επαναλαμβανόμενες επισκέψεις στα Λεχαινά κατά τις προηγούμενες χρονιές, καθώς και κοντά στις ήδη καταγεγραμμένες φυσικές φωλιές. Για την τοποθέτηση επιλέχθηκαν κατά προτεραιότητα οι βορινές προσόψεις κτιρίων και οι φωλιές κρεμάστηκαν όσο το δυνατόν ψηλότερα, κοντά σε στέγες, ώστε να προσεγγίσουν τις συνθήκες που επιλέγουν συνήθως τα κερκινέζια για να φωλιάσουν.

Η επιτυχία της Δράσης οφείλεται, βεβαίως, και στο ενδιαφέρον και την καλή διάθεση που επιδεικνύουν οι κάτοικοι των Λεχαινών, οι οποίοι παρακολουθούν τα πουλιά και τις φωλιές προσφέροντας επιπλέον πληροφορίες και διευκολύνοντας τη δουλειά του ΦΔΥΚΣ. Ο Φορέας Διαχείρισης ευχαριστεί θερμά τους κυρίους **Λογοθέτη και Παπανδρόπουλο** για την προσφορά έξι φωλιών, το Δήμο Ανδραβίδας Κυλλήνης και τη ΔΕΗ, για την τοποθέτηση των τεχνητών φωλιών, καθώς και όλους τους κατοίκους των Λεχαινών για τη θερμή υποστήριξη και την καλή συνεργασία.

Ευελπιστούμε στη συνέχιση της Δράσης και το 2017, με την τοποθέτηση νέων φωλιών, για να στεγάσουν τους φετινούς νεοσσοί, που θα επιστρέψουν στα Λεχαινά την ερχόμενη Άνοιξη, για να γεννήσουν!

Η θερινή περίοδος προχωράει προς την ολοκλήρωσή της εν μέσω φεστιβάλ, που παριστάνουν ότι είναι διεθνή, και εκδηλώσεις, που μόνο για την πρωτοτυπία τους δεν διακρίνονται, με κάποιες εξαιρέσεις στον κανόνα της κοινοτοπίας, όπως το τριήμερο Τζαζ, που πλέον έχει γίνει επιτυχημένος θεσμός και ο κινητός κινηματογράφος, που υπό τη διεύθυνση του Νίκου Καββαδία φιλοδοξεί να αποτελέσει μία ακόμη πρωτότυπη ιδέα με συνέχεια.

Εν μέσω οικονομικής και πνευματικής κρίσης, παραμένει το ζητούμενο της αξιοποίησης και της προβολής του πολιτιστικού μας πλούτου ως ένα παμπάλαιο θέμα, που ποτέ δεν αντιμετωπίστηκε από τους τοπικούς παράγοντες πρωτίστως, με σοβαρό και ολοκληρωμένο τρόπο, με συντονισμένες προσπάθειες των φορέων, τοπική αυτοδιοίκηση και αρμόδια υπουργεία, με το σχεδιασμό της προβολής των μνημείων και τη δημιουργία των απαραίτητων υποδομών.

Για το μήνα Αύγουστο θα παραμείνουν κλειστοί οι χώροι της Δημοτικής Πινακοθήκης και του Μουσείου Λαϊκής Τέχνης, οι οποίοι θα ανοίξουν πάλι από αρχές Σεπτεμβρίου, για να προσφέρουν πολιτιστικό έργο σε όλους τους πατριούς με νέα εκπαιδευτικά προγράμματα και ξεναγήσεις.

Η Γκαλερί Cube φιλοξενεί, σαν καλοκαιρινό επίλογο, την ομαδική έκθεση "Through the Looking Glass". Ο τίτλος του εικαστικού project, είναι δανεισμένος από το δεύτερο βιβλίο του Lewis Carroll, "Through the Looking-

Glass, and What Alice Found There", που αποτελεί και τη συνέχεια του "Alice's Adventures in Wonderland" του ίδιου συγγραφέα.

Στο δεύτερο και όχι τόσο γνωστό, βιβλίο του Carroll, η Αλίκη περνά μέσα από τον καθρέφτη, παρακινούμενη από την επιθυμία της να εξερευνησει έναν διαφορετικό φανταστικό κόσμο, που βρίσκεται πίσω του, και να ξεφύγει από τον εγκλωβισμό της πραγματικότητας. Τα χρώματα, οι εικόνες, αλλά και η ταχύτητα της εναλλαγής τους δημιουργούν ένα υπέροχο σκηνικό, όπου η λογική δεν μπορεί πια να επικρατήσει, αφήνοντας χώρο στη δημιουργική φαντασία.

Ο κάθε εικαστικός που συμμετέχει καλείται να δημιουργήσει ένα έργο σύμφωνα με το concept, που θα μπορούσε είτε

να συνδέεται άμεσα με την ιστορία του βιβλίου είτε να είναι αποτέλεσμα της δικής του προσεγγιστικής ματιάς.

Το ερέθισμα για τη δημιουργία των έργων είναι ο διάλογος μεταξύ πραγματικότητας και φαντασίας μέσα από τον καθρέφτη - γυαλί - παράθυρο - φακό και ο ρόλος που παίρνει ανάμεσα στο θεατή και το αντικείμενο.

Το "Looking Glass", στο συγκεκριμένο project, παύει να λειτουργεί σαν απλός καθρέφτης και αρχίζει να λειτουργεί σαν "γυαλί", που μπορεί να παραμορφώσει, να δημιουργήσει αντανάκλασεις, να προκαλέσει διάθλαση ή διάχυση του φωτός και να παραγάγει εικόνες οικείες ή φανταστικές. Μπορεί, επίσης, να επιτρέψει το πέρασμα, το ταξίδι μέσα από αυτό και να οδηγήσει σε διαδρομές των αισθήσεων και του μυαλού ανάλογα με την επιλογή και την προσέγγιση του εικαστικού.

Συμμετέχουν με έργα τους οι εικαστικοί: Λεωνίδα Γιαννακόπουλος, Ελένη Θεοφυλάκτου, Γιώργος Καζάζης, Άννα Καρατζά, Δέσποινα Κωνσταντίνου, Λούλα Λεβέντη, Φάνης Λογοθέτης, Ανδρέας Λυμπεράτος, Ευγενία Λώλη, Αλέξανδρος Μαγκανιώτης, Θανάσης Μπάθας, Έλλη Μπαρμπαγιάννη, Τίμος Μπατσαούρας, Ισμήνη Μπονάτσου, Νίκος Παναγιωτόπουλος, Βασιλική Πανταζή, Παναγιώτης Παπαδόπουλος, Ξενοφώντας Παπαευθυμίου, Σοφία Παρασκευοπούλου, Κωνσταντίνος Πάτσης, Παναγιώτης Σιάγκρης, Florian Eymann.

Διάρκεια έκθεσης θα είναι από τις 8 Ιουλίου μέχρι και τις 3 Σεπτεμβρίου 2016.

"Through the Looking Glass", Ευγενία Λώλη

ΤΟ ΛΕΥΚΩΜΑ ΤΗΣ ΟΙΚΙΠΑ ΕΙΝΑΙ ΓΕΓΟΝΟΣ!

Ήταν ένα «στοίχημα ζωής» για τα παλιότερα μέλη της κίνησης και μια **ανεπανάληπτη εμπειρία** για τους νεότερους: Να συνθέσουμε το πάζλ μιας «ζωντανής» εικόνας με διαδρομή 30 χρόνων. Χιλιάδες τα κομμάτια και όλα να ταιριάζουν(!), με αναγκαία όμως την επιλογή για τεχνικούς λόγους.

Η συντακτική επιτροπή που δημιουργήθηκε από μέλη της ΟΙΚΙΠΑ, εργάστηκε για αρκετούς μήνες ώστε να συλλέξει όλες τις πληροφορίες από πηγές όπως το αρχείο της "ΕΝ ΑΙΘΡΙΑ", παλιά άλμπουμ και αρχειοθετημένα κείμενα, δημοσιεύματα του τοπικού τύπου, προσωπικές συλλογές από τα ιδρυτικά μέλη κλπ. Τεράστιο το υλικό, δύσκολη η επιλογή, θετικό -εκτιμούμε- το αποτέλεσμα.

Μέσα από τις 124 καλαίσθητες σελίδες που κοσμούνται από επιλεγμένες φωτογραφίες, δεν παρουσιάζονται απλά οι **παρεμβάσεις** που κάναμε όλα αυτά τα χρόνια για την προάσπιση του φυσικού περιβάλλοντος, και όχι μόνο. Παράλληλα ο αναγνώστης έχει την ευκαιρία να ενημερωθεί για την πορεία των διαφόρων ζητημάτων που καθορίζουν την περιβαλλοντική και πολιτιστική ταυτότητα της περιοχής μας.

ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΤΟ ΠΡΟΣΚΗΝΙΟ

Με αυτή την έννοια θεωρούμε ότι το λεύκωμα αυτό αποτελεί **σημαντική πηγή γνώσης** για τους ενεργούς πολίτες αλλά και τους μελετητές που θα θελήσουν να «εντρυφήσουν» στα περιβαλλοντικά ζητήματα της πόλης μας.

Προσφέρουμε σήμερα αυτή την έκδοση στη τοπική μας κοινωνία, με τη διαβεβαίωση μιας δεύτερης για τα επόμενα 30 χρόνια!

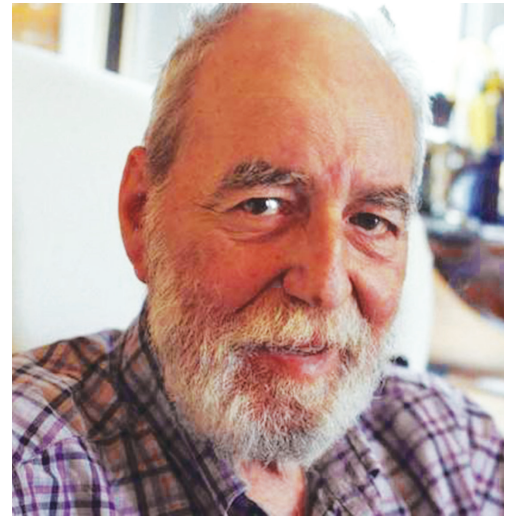
Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΚΩΔ.ΕΛΤΑ 110002
 Περιοδική Έκδοση της
 Οικολογικής Κίνησης ΠΑΤΡΑΣ
 Διεύθυνση: Σαχτούρη 64 - Τ.Κ. 262 22 ΠΑΤΡΑ
 Α.Φ.Μ.: 090048446 - Γ' ΔΟΥ ΠΑΤΡΩΝ
 Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο:
 Θωμάς Κουτρούμπας
 Τηλέφωνο & Fax : 2610 32 10 10
 email: oikipa@otenet.gr
 Τηλέφωνα μελών: 2610 327 234 , 643 541
 Διευθύνεται απο συντακτική επιτροπή
 Διανέμεται δωρεάν στους υποστηρικτές μας
 Ετήσια συνδρομή για φορείς , οργανισμούς ,
 υπηρεσίες: 40 ευρώ
 ΕΚΤΥΠΩΣΗ: print247, 2610 521 007 ,
 info@print247.gr
 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ:
 Άτρις Γεωργαντά , 6983884497
 ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΚΕΙΜΕΝΩΝ:
 Παναγιώτης Χαλούλος
 Αριθμός Λογαριασμού για
 κατάθεση συνδρομών:
 0026-0015-73-0103530143
 EUROBANK IBAN:
 GR1802600150000730103530143
 (Βασιλακόπουλος Γ. - Κανέλλης Γ.)
 Μετά την κατάθεση ενημερώστε μας
 τηλεφωνικά.

Εν αιθρία

Άρθρο του Περικλή Κοροβέση*

Τον Αύγουστο του 1970 βρέθηκα στη Στοκχόλμη, για να παρουσιάσω το πρώτο μου βιβλίο. Η οργάνωση της εκδήλωσης ήταν εκ των ενόντων και αυτό σήμαινε πως δεν υπήρχαν λεφτά για ξενοδοχείο. Όμως έπρεπε να βρεθεί κάποιο κατάλυμα. Και ο μόνος χώρος δωρεάν διαμονής που βρέθηκε ήταν σε μια κατάληψη. Ρώτησα τον φίλο μου που έμενε εκεί κατά πόσο σίγουρη ήταν αυτή η κατάληψη, γιατί τα χαρτιά μου δεν ήταν αυτά που θα έπρεπε και στην Ελλάδα η χούντα ανθούσε.

Και η απάντησή του με άφησε ενεό: «*Είναι μια νόμιμη κατάληψη στο πλαίσιο της στεγαστικής πολιτικής του δήμου. Όπου υπάρχει ακατοίκητο σπίτι για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα, θεωρείται πως ο ιδιοκτήτης δεν το χρειάζεται πια. Και η κατοικία είναι πάνω απ' όλα ανθρώπινο δικαίωμα. Το ίδιο ισχύει και για τα χωράφια. Αν δεν τα καλλιεργείς, τα παίρνει ο γείτονας ή ο παραγείτονας. Η γη δεν είναι εμπόρευμα. Έχει αξία χρήσης και παράγει πλούτο.*»

Περίμενα η κατάληψη να ήταν κανένα ερείπιο. Ήταν μια μεγάλη βίλα με μεγάλο κήπο και μια πισίνα άδεια. Έμεναν καμιά δεκαριά άτομα και ένα ζευγάρι με ένα μωρό. Οι περισσότεροι φοιτητές. Όλα πεντακάθαρα και σε άψογη τάξη. Η ατμόσφαιρα εγκάρδια και όλοι τους είχαν μεγάλο ενδιαφέρον για την Ελλάδα. Λειτουργούσαν σαν κοινότητα και οι δουλειές ήταν μοιρασμένες. Φυσικά δεν έλειψε και η γενική συνέλευση και κλήθηκα να πάρω μέρος και εγώ. Όποιος έμενε στο σπίτι, έστω και λίγο καιρό, αποκτούσε τα ίδια δικαιώματα με τους άλλους.

Η κουβέντα ήταν γύρω από την οικολογική οργάνωση του σπιτιού. Και στο τέλος υπήρχε μια γενική οδηγία, να μην πετάμε μπουκάλια και εφημερίδες στα σκουπίδια, γιατί είναι πρώτες ύλες που ανακυκλώνονται. Επίσης να κοιτάμε πάντα τα προϊόντα

που αγοράζονται να είναι οικολογικά και όχι από χώρες που έχουν δικτατορία. Όλα αυτά τα παραπτώματα τα είχα κάνει εγώ, γιατί η πολιτικοποίηση δεν μου είχε δώσει καμιά οικολογική συνείδηση.

Ας είναι καλά αυτά τα παιδιά. Από εδώ μνήθηκα στην οικολογία. Αλλά φυσικά, εκείνα τα χρόνια, δεν μπόρεσα να πείσω κανέναν. Απλά, μου βγήκε το κουσούρι πως πήγα στη Σουηδία, βρήκα μια γκόμμενα και έγινα φυσιολάτρης. Κατά κάποιο τρόπο, αποστάτησα από τον επαναστατικό μαρξισμό-λενινισμό και πέρασα στους μικροαστούς.

Σήμερα η Σουηδία ανακυκλώνει το 99% των απορριμμάτων της. Ήδη από την πηγή γίνεται διαχωρισμός. Ακόμα και τα αποφάγια ανακυκλώνονται. Στην Ελλάδα το οικολογικό κίνημα δεν ευτύχησε. Οι λίγοι άνθρωποι που βρέθηκαν να έχουν γνώση του προβλήματος δεν βρήκαν μεγάλη απήχηση στην κοινωνία. Εν τούτοις ένα φωτάκι άναψαν. Ευθύνες βέβαια έχουν και τα κόμματα της Αριστεράς. Ποτέ δεν πήραν την οικολογία στα σοβαρά. Ο προσανατολισμός τους ήταν πάντα προς την εξουσία, την όποια εξουσία, και όχι στο χτίσιμο μιας άλλης κοινωνίας.

Μια οικολογική κοινωνία εκ φύσεως είναι αντιεξουσιαστική, γιατί λειτουργεί για την ευημερία των ανθρώπων. Και όπου τα οικολογικά κόμματα ή κινήματα γινήκαν εξουσιαστικά, στράφηκαν ενάντια στην οικολογία και έπεσαν σε ανυποληψία. Η Ελλάδα θα μπορούσε να είναι οικολογικός παράδεισος. Και γι' αυτό δεν θα χρειαζόταν να ξαναανακαλύψουμε την Αμερική. Έτσι καλλιεργούσαν οι παππούδες μας έχοντας συσσωρεύσει σοφία αιώνων. Με τις σύγχρονες γνώσεις που έχουμε αυτή η εμπειρία θα μπορούσε να αποδώσει περισσότερο.

Αλλά γι' αυτό χρειάζεται μια πολιτική βούληση, που να εμπνεύσει και να ενισχύ-

σει τους ανθρώπους που θα πάρουν τέτοιες πρωτοβουλίες. Έχω συναντήσει ανθρώπους που έκαναν τέτοιες αξιόπαινες πράξεις και αντιμετώπισαν ανυπέρβλητες δυσκολίες. Είναι σαν να βρίσκονται υπό διωγμό. Αλλά επιμένουν. Και αυτό μάς δίνει ελπίδα. Όπως υπάρχουν και πολλά άλλα πράγματα που γίνονται σε όλη τη χώρα και τα αγνοούμε ελλείψει συντονισμού και δικτύων.

Να δώσω ένα παράδειγμα. Υπάρχει η Οικολογική Κίνηση Πάτρας (ΟΙΚΙΠΑ), που εκδίδει μια εφημερίδα που λέγεται «Εν αιθρία». Η έκδοση είναι περιοδική και έχει είκοσι έξι χρόνια ζωής. Η ίδια η Κίνηση φέτος κλείνει τα τριάντα της χρόνια. Εκτός λάθους, δεν νομίζω πως έχουμε αντίστοιχο φαινόμενο στην Ελλάδα. Η εφημερίδα δίνει πολύτιμες πληροφορίες για το περιβάλλον από όλο τον κόσμο και παράλληλα ασχολείται δραστήρια με τα τοπικά προβλήματα που έχουν σχέση με το περιβάλλον. Οι Πατρινοί φίλοι μου μού λένε πως η ΟΙΚΙΠΑ είναι ζωντανό κύτταρο της πόλης και έχει σημαντικό έργο.

Τέτοια πράγματα μας χρειάζονται σε κάθε πόλη. Να τους ευχηθούμε τα καλύτερα.

*Αναδημοσίευση από την «Εφημερίδα των συντακτών» 12 Αυγούστου 2016

Η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής του Δήμου θα αποφασίσει για την τύχη της κουκουναριάς της Αρόης

Η εκ νέου εισήγηση για την κοπή της μεγάλης κουκουναριάς, που βρίσκεται στην είσοδο της συνοικίας της Αρόης, το τελευταίο δεκαήμερο του Ιουλίου, προκάλεσε και πάλι διαμάχη απόψεων μεταξύ του Δήμου και όσων συμπολιτών θεωρούν ότι το πρόβλημα ασφαλείας για τα οχήματα που προκαλούν οι ρίζες της δεν επιλύεται αλλιώς, και εκείνων της άλλης πλευράς, μεταξύ των οποίων και η ΟΙΚΙΠΑ, που πιστεύουν ότι υπάρχουν δυνατότητες διάσωσης της με κατάλληλα τεχνικά μέτρα για τις υπερυψωμένες ρίζες.

Για το θέμα **θα ληφθεί απόφαση σε συνεδρίαση της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής του Δήμου Πατρέων**, που έχει αναγγελθεί για

το Σεπτέμβριο, η οποία θα λάβει, ελπίζουμε, υπόψη τα επιχειρήματα όλων των πλευρών.

Παραθέτουμε παρακάτω την ανακοίνωση της ΟΙΚΙΠΑ για το θέμα, της 24^{ης} Ιουλίου:

Για μια ακόμη φορά βρισκόμαστε στην ανάγκη να δηλώσουμε δημόσια ότι δέντρα τοπόσημα, συνδεδεμένα με την ταυτότητα συνοικιών πρέπει να διασώζονται, πρέπει να καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια λύσης πριν ξετασθούν αιτήματα κοπής τους από ενδιαφερόμενους.

Τέτοια περίπτωση είναι η κουκουναριά στην είσοδο της συνοικίας της Αρόης, τοπόσημο και στολίδι της, για την οποία για μια ακόμη

φορά τίθεται, στη συνεδρίαση της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής του Δήμου Πατρέων της 25^{ης} Ιουλίου, θέμα κοπής της.

Για μια ακόμη φορά υπογραμμίζουμε ότι: όπως έγινε και τις προηγούμενες φορές και το δέντρο διασώθηκε, υπάρχουν λύσεις, όπως η πρόταση του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων, η λύση της αφαίρεσης επιφανειακών υπερυψωμένων ριζών, ή άλλες που μπορεί να εξετασθούν.

Ζητούμε αυτές οι λύσεις και όχι η κοπή να εξετασθούν από την Επιτροπή κατ' απόλυτη προτεραιότητα.

Το δέντρο-σύμβολο της Αρόης μπορεί και πρέπει, για μια ακόμη φορά, να σωθεί.

«Νεκροταφείο» πουλιών η λίμνη Κάρλα

Σε «νεκροταφείο» πουλιών έχει μετατραπεί η λίμνη Κάρλα, ένας υγρότοπος διεθνούς σημασίας, όπως καταγγέλλουν περιβαλλοντικές οργανώσεις. Με επιστολή τους στην Περιφέρεια Θεσσαλίας και το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, η Εταιρία Προστασίας Πρεσπών και οι Σύλλογοι Περιθάλαψης Άγριας Ζωής ANIMA και Δράση για την Άγρια Ζωή αναφέρουν ότι **μεγάλος αριθμός υδρόβιων πουλιών έχουν βρει το θάνατο λόγω δηλητηρίασης από κυανοτοξίνες.**

Στα είδη που έχουν πληγεί περισσότερο περιλαμβάνεται και ο Αργυροπελεκάνος, είδος παγκοσμίως απειλούμενο, για τη διατήρηση του οποίου η χώρα μας φέρει μεγάλη ευθύνη, καθώς φιλοξενεί πάνω από το 30% του παγκόσμιου πληθυσμού του.

Οι πρώτοι νεκροί αργυροπελεκάνοι εντοπίστηκαν στις αρχές Ιουλίου και μέχρι και τις 9 Αυγούστου **είχαν εντοπιστεί νεκρά τουλάχιστον 167 πουλιά**, εκ των οποίων 47 Αργυροπελεκάνοι και άλλα είδη, όπως Ροδοπελεκάνοι, Λευκοσικιάδες, Χουλιαρομύτες, Κα-

λαμοκανάδες, Ασημόγλαροι, Σφυριχτάρια, Καστανοκέφαλοι γλάροι, Κορμοράνοι και Πρασινοκέφαλες Πάπιες.

Ο πραγματικός αριθμός εκτιμάται ότι είναι πολύ μεγαλύτερος, ενώ αναμένεται να αυξηθεί σημαντικά, καθώς **η θνησιμότητα συνεχίζεται με σταθερό ρυθμό!**

Έχουν εντοπιστεί επίσης **υδρόβια πουλιά σε ημιθανή κατάσταση με έντονα νευρολογικά συμπτώματα**, όπως αστάθεια στο βάδισμα και στο κράτημα του κεφαλιού.

Την παρακολούθηση του φαινομένου με εντοπισμό των νεκρών πουλιών και αποστολή των ημιθανών σε Κέντρα Περιθάλαψης, διεξάγει ο Φορέας Διαχείρισης Περιοχής Οικοανάπτυξης Κάρλας - Μαυροβουνίου - Κεφαλόβρυσου - Βελεστίνου με συστηματικές περιπολίες του στην περιοχή.

Σαν κύριες αιτίες αναφέρονται η μικρή ποσότητα νερού στον ταμιευτήρα (ιδιαίτερα τους θερινούς μήνες) και η κακή του ποιότητα, που, σε συνδυασμό με τις υψηλές θερμοκρασίες, ευνοούν την ανάπτυξη τοξικών κυανοβακτηρίων (είδη φυτοπλαγκτού).

Σύμφωνα με τις αναλύσεις

Λίμνη Κάρλα

που διεξήγαγε το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, τόσο σε δείγματα νερού όσο και σε ιστούς νεκρών Αργυροπελεκάνων, ανιχνεύτηκαν **ηπατοτοξίνες και νευροτοξίνες σε υψηλές συγκεντρώσεις.** Οι τοξίνες αυτές απελευθερώνονται από τα κυανοβακτήρια κατά την αποσύνθεσή τους και οι υδρόβιοι οργανισμοί είτε μέσω της τροφικής αλυσίδας είτε μέσω απλής επαφής μπορεί να προσβληθούν από τις τοξίνες αυτές.

Η λίμνη Κάρλα αποτελεί τη δεύτερη μεγαλύτερη αποικία αναπαραγωγής Αργυροπελεκάνων στην Ελλάδα και έναν από τους τέσσερις υγρότοπους στην Ευρώπη, όπου φωλιάζουν και τα δύο είδη πελεκάνων (Ροδοπελεκάνος και Αργυροπελεκάνος).

Η κατάσταση στον υγροβιότοπο είναι ιδιαίτερα κρίσιμη. **Πρέπει οι αρμόδιοι φορείς να πάρουν άμεσα μέτρα**, ώστε να αντιμετωπιστεί το φαινόμενο και να παύσει η θνησιμότητα των πουλιών. Η ολοκλήρωση των έργων στη λίμνη είναι απολύτως επείγουσα, ώστε να πραγματοποιείται η ανανέωση - ανακύκλωση του νερού.

Μακροπρόθεσμα, επιβάλλεται η Πολιτεία να αναλάβει μέτρα πρόληψης, καθώς **τέτοια φαινόμενα απειλούν όχι μόνο τη βιοποικιλότητα αλλά και όλους τους χρήστες των νερών της περιοχής, αλλά και φυσικά επαπειλείται η καταδίκη της χώρας σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.**

Ρούχα με νήματα από τη Θάλασσα!

Μια πρωτότυπη έκθεση μόδας με «άρωμα θαλάσσης», φιλοξενείται στο Aquarium της Κρήτης μέχρι τα τέλη του Σεπτεμβρίου. Η πρωτοτυπία έγκειται στο γεγονός ότι τα νήματα για τα ρούχα προέρχονται από εγκαταλελειμμένα δίχτυα πάνω σε βράχους και ναυάγια, που αποτελούν θανατηφόρες παγίδες για χιλιάδες ζώα της θάλασσας, όπως χελώνες, δελφίνια, φώκιες κλπ. Τα νήματα αυτά, που φτιάχνονται στην Ιταλία, με τη χαρακτηριστική ονομασία «ECONYL®», χρησιμοποιούνται για την παραγωγή υφασμάτων, χαλιών κλπ.

Την πρωτοβουλία είχε η MEDASSET (Μεσογειακός Σύνδεσμος για τη Σωτηρία των Θαλάσσιων Χελωνών) στα πλαίσια του ευρωπαϊκού προγράμματος «Healthy Seas: Νήμα Βγαλμένο από τη Θάλασσα» με τόπο υλοποίησης την Ελλάδα.

Η έκθεση με τίτλο “Healthy Seas Fashion Project” φιλοξενήθηκε για ένα μήνα στο εμπορικό κέντρο Golden Hall στο Μαρούσι και στη συνέχεια μεταφέρθηκε στο CRETAquarium της Κρήτης, ένα από τα μεγαλύτερα και πλέον σύγχρονα ενυδρεία της Ευρώπης.

Μαζί με τις πρωτότυπες δημιουργίες προβάλλονται ενημερω-

τικά βίντεο με εξαιρετικές υποβρύχιες λήψεις, που αναδεικνύουν το πρόβλημα, αλλά και πληροφορίες για την υλοποίηση του project.

Αξίζει να σημειωθεί ότι τα ρούχα (φορέσιμα και καλλιτεχνικά), δημιούργησαν οι σπουδαστές και απόφοιτοι του τμήματος μόδας του Κολεγίου Τέχνης & Design AKTO, που χρησιμοποίησαν υφάσματα από νήμα ECONYL® καθώς και άλλες πρώτες ύλες φιλικές προς το περιβάλλον.

Ένα μεγάλο μπράβο σε τέτοιες πρωτοβουλίες, όπου μέσω της μόδας και της καλλιτεχνικής δημιουργίας αναδεικνύονται περιβαλλοντικά ζητήματα και προωθείται ταυτόχρονα η αναγκαιότητα της ανακύκλωσης!

ΑΝΗΣΥΧΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ «ΑΠΟΓΡΑΦΗ» ΤΗΣ ΧΛΩΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΓΗΣ!

Ο **Αύγουστος** τελειώνει σε λίγο και μαζί του ολοκληρώνεται και το αγαπημένο μας καλοκαιράκι! Η ζέστη ήταν αφόρητη κάποιες μέρες του **φετινού Ιουλίου**, ο οποίος, «ειρήσθω εν παρόδω», ήταν ο **θερμότερος μήνας(!)** που έχει καταγραφεί από τότε που άρχισαν οι επίσημες μετρήσεις της θερμοκρασίας, (δηλ. τη δεκαετία του 1880)! Μάλιστα, οι ...απανταχού κλιματολόγοι θεωρούν πλέον σχεδόν σίγουρο ότι το **2016** θα αποδειχθεί το **πιο ζεστό έτος** στην ιστορία(!) και ότι το γεγονός αυτό οφείλεται λιγότερο στο φετινό ισχυρό φαινόμενο του **Ελ Νίνιο** και πολύ περισσότερο στην **ανθρωπογενή κλιματική αλλαγή**.

Κατά τ' άλλα οι **Βραζιλιάνοι** μάς εντυπωσίασαν με την τελετή έναρξης των **Ολυμπιακών Αγώνων** στο **Ρίο**, η οποία πραγματικά ήταν «μια ωδή» στην **προστασία του περιβάλλοντος**, σε μια χώρα που τα τελευταία δύο χρόνια έχει κάνει τεράστιες

προσπάθειες για να **περιορίσει** την **αποψίλωση** του δάσους του **Αμαζονίου**, βασική αιτία για το **φαινόμενο του θερμοκηπίου!** Ιδιαίτερα **συγκινητικές** ήταν οι

Ένα στα πέντε είδη φυτών του πλανήτη μας αντιμετωπίζει κίνδυνο εξαφάνισης!

εικόνες, όπου οι συμμετέχοντες **αθλητές** (και οι 11.000!) **φύτευαν** από έναν **σπόρο** σε έναν ειδικό σωλήνα με χώμα, ώστε να δημιουργήσουν το **δέντρο του μέλλοντος** που θα δώσει ανάσα

στον πλανήτη Γη!

Και πολύ σωστά έκαναν οι αθλητές, διότι, σύμφωνα με την πρόσφατη **πρώτη** ετήσια διεθνή έκθεση «Η κατάσταση των φυτών του κόσμου», που

συνέταξαν 80 επιστήμονες των **Βασιλικών Βοτανικών Κήπων Κιου** της Βρετανίας, **ένα στα πέντε είδη φυτών** αντιμετωπίζει κίνδυνο **εξαφάνισης!** Τραγικό βέβαια, αφού από **τα 390.000** είδη

φυτών, που ομορφαίνουν τον πλανήτη μας, τουλάχιστον το 18% χρησιμοποιείται για τροφή και το 57% για φάρμακα, οπότε η πιθανή εξαφάνιση πολλών από αυτά αποτελεί **απειλή για τη διατροφική ασφάλεια** και την επάρκεια σε φάρμακα της ανθρωπότητας. Εκτιμάται, επίσης, ότι οι κυριότερες **απειλές** για τα φυτά είναι η καταστροφή τους από τις **γεωργικές καλλιέργειες** και την **κτηνοτροφία** (31%), η **αποψίλωση των δασών για ξυλεία** (21%) και οι κάθε είδους κατασκευές κτηρίων και υποδομών (13%)!

Εντούτοις, ακούγεται ενθαρρυντική η επισήμανση ότι στη Γη υπάρχουν ακόμη **πολλές χιλιάδες άγνωστα είδη φυτών**, σε τεράστιες περιοχές του κόσμου ιδίως στην **Αφρική**, στη **Νότια Αμερική**, στην **Αυστραλία** και στην **Κίνα**, τα οποία, όταν ανακαλυφθούν, μπορεί ίσως να ενισχύσουν την υπάρχουσα βιοποικιλότητα.

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΜΠΑΝΑΝΑΣ ΣΤΟ ΕΚΟΥΑΔΟΡ;

Όστοςό ακόμα και τα **απόβλητα** που δημιουργούνται μετά την χρήση των διαφόρων **φυτών** για τροφή, φάρμακα κ.λπ. μπορούν στη συνέχεια να χρησιμοποιηθούν για την παραγωγή **ενέργειας** αλλά και άλλων πολλές φορές **καινοτόμων προϊόντων**, ακόμα και **νέων τροφίμων**, με υψηλή προστιθέμενη αξία. Για παράδειγμα, στη **Βραζιλία** τα **απόβλητα του ζαχαροκάλαμου**, μετά την παραγωγή ζάχαρης, τα επεξεργάζονται με κατάλληλους μικροοργανισμούς προς **βιοαιθανόλη**, η οποία προστίθεται στη συνέχεια σε ελαφρά αλκοολούχα ποτά, αλλά χρησιμοποιείται και ως **καύσιμο** σε αυτοκίνητα με κατάλληλο κινητήρα.

Στα πλαίσια αυτά, μας ακούγεται πολύ ενδιαφέρουσα η σχετική μελέτη του **Τεχνικού Πανεπιστημίου της Μαδρίτης (UPM)**, που αφορά στην αξιοποίηση αποβλήτων **μπανάνας** στην περιοχή Ελ Όρο του Ισημερινού

(**Εκουαδόρ**), όπου παράγεται το 25% των μπανανών της **Λατινοαμερικής** αυτής χώρας (σε **2,2 εκατομμύρια στρέμματα καλλιεργήσιμων εκτάσεων**). Δεδομένου ότι ο Ισημερινός είναι

Εφικτή η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από μπανανο-απόβλητα στο Εκουαδόρ

ο μεγαλύτερος εξαγωγέας μπανάνας στον κόσμο με μερίδιο αγοράς 29% παγκοσμίως, η μελέτη κατέληξε πως ποσοστό 55% των αναγκών σε **ηλεκτρική ενέργεια** της χώρας μπορεί

να καλυφθεί από την αξιοποίηση της βιομάζας των αποβλήτων μπανάνας, αφού μίσχοι, φύλλα και φρούτα ακατάλληλα προς διάθεση (το 8%-20% των παραγόμενων φρούτων) μπορούν να καταλήξουν σε **ηλεκτροπαραγωγική μονάδα βιομάζας**. Ταυτόχρονα, ο Ισημερινός μπορεί να καλύψει ποσοστό 10% των αναγκών του σε **βιοαιθανόλη** από την ενεργειακή αξιοποίηση των αποβλήτων αυτών.

Επίσης, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Ισημερινός εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τα **ορυκτά καύσιμα** και βρίσκεται σήμερα σε μια φάση αναδιαμόρφωσης του ενεργειακού τομέα με κεφάλαια της Διαμερικανικής Τράπεζας Ανάπτυξης, η ενέργεια από τις μπανάνες θα αποτελούσε μια άριστη λύση **διαφοροποίησης** των ενεργειακών πόρων της χώρας, αλλά και των υπόλοιπων παραγωγών μπανάνας στη Λατινική Αμερική και την Ασία.

«ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΙ» ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ...ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ ΣΕ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΗΠΑ!

Διεθνής ομάδα ερευνητών του Πανεπιστημίου του **Durham** στη Μ. Βρετανία και επιστημόνων της Βρετανικής Εταιρείας για την Προστασία των Πουλιών (**RSPB**) και της **BirdLife International**, βρήκαν ότι για την περίοδο 1980-2010, έχει υπάρξει μια μεγάλης κλίμακας, σταθερή ανταπόκριση των πληθυσμών των μικρών πουλιών στην **Κλιματική Αλλαγή** τόσο στην **Ευρώπη** όσο και στις **ΗΠΑ**. Δηλαδή, οι πληθυσμοί ειδών προσαρμοσμένων σε θερμό κλίμα αυξάνονται, σε σύγκριση με τα είδη που είναι προσαρμοσμένα σε πιο ψυχρές θερμοκρασίες!

Έτσι, στην Ευρώπη ο μικρούλης κοινός **Τρυποφράχτης (Troglodytes troglodytes)** παρουσιάζει αύξηση του πληθυσμού του σε βόρειες περιοχές, όπου οι χειμώνες γίνονται όλο και πιο ήπιοι και μείωση σε μερικές νότιες χώρες, όπου τα καλοκαίρια γίνονται όλο και πιο ζεστά και ξηρά. Επίσης, στη Μ. Βρετανία η **Βουνοπαπαδίτσα** έχει μειωθεί κατά 80% μέσα σε 20 χρόνια, ενώ ο πληθυσμός του **Ρεικοτσιροβάκου (Sylvia undata)** έχει αυξηθεί 8 φορές από τις αρχές της δεκαετίας του 1980, με παράλληλη μείωσή του στην Ισπανία. Αλλά και ο Ευρωπαϊκός **Μελισσοφάγος**, καθώς ο Αμερικανικός **Κοκκινολαίμης (Turdus**

Ο πληθυσμός του Ευρωπαϊκού Μελισσοφάγου παρουσιάζει αύξηση πιθανώς λόγω κλιματικής αλλαγής

migratorius), αποδείχθηκαν **σημαντικοί δείκτες** του **οικοσυστήματός** τους και του **κλίματος** του πλανήτη μας, αφού «συμπεριφέρονται», όπως ακριβώς είχε προβλεφθεί λόγω της αλλαγής των καιρικών συνθηκών.

Τελικά, η **απόδειξη** ότι πολλά από τα πουλιά του κόσμου έχουν ήδη επηρεαστεί από την Κλιματική Αλλαγή (στην πλειονότητά τους αρνητικά), είναι μία περαιτέρω προειδοποίηση για λήψη επείγοντως μέτρων περιορισμού της και παροχή βοήθειας στη Φύση και στον άνθρωπο, για να προσαρμοστούν σε αυτήν.

ΤΟΥΒΛΑ ΦΤΙΑΓΜΕΝΑ ΑΠΟ ΑΠΟΤΣΙΓΑΡΑ; ΝΑΙ, ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ!

Ως γνωστόν οι **γόπες των τσιγάρων**, όπως και τα πλαστικά απορρίμματα, ρυπαίνουν το έδαφος και τους υδροφόρους ορίζοντες, διότι περιέχουν **τοξικά βαρέα μέταλλα**, όπως αρσενικό, χρώμιο, νικέλιο και κάδμιο και η βιοδιάσπασή τους διαρκεί πολλά χρόνια! Αν μάλιστα σκεφθούμε ότι κάθε χρόνο απορρίπτονται περίπου **έξι τρισ. αποτσίγαρα**, συνολικού βάρους **1,2 τρισ. Τόνων**, και μέχρι το 2025 αυτά θα αυξηθούν κατά 50% εξαιτίας της ανόδου του παγκόσμιου πληθυσμού σε συνδυασμό με την υιοθέτηση του δυτικού τρόπου ζωής και κατανάλωσης, καταλαβαίνουμε ότι το περιβαλλοντικό πρόβλημα θα είναι σοβαρότατο.

Με χαρά διαβάσαμε, λοιπόν, ότι στο **Βασιλικό Ινστιτούτο Τεχνολογίας της Μελβούρνης (RMIT)** ο μηχανικός **Δρ Αμπάς Μοχαγερανί**, ανάμειξε τις γόπες των τσιγάρων με τον άργιλο των πλίνθων και «έψησε» το δημιουργούμενο υλικό καταφέροντας, έτσι, να φτιάξει **τούβλα ελαφρύτερα** από τα **συμβατικά**, με ανώτερες **μονωτικές ιδιότητες**

Τούβλο φτιαγμένο από αποτσίγαρα

και απαιτούμενη ενέργεια μειωμένη κατά **58%** της συνήθους. Επίσης, τα μέταλλα και οι άλλοι ρυπαντές δεσμεύονται μέσα στο συμπαγές υλικό και δε διαρρέουν στο περιβάλλον.

Κατά καιρούς έχουν προταθεί διάφορες λύσεις για την ανακύκλωση των αποτσίγαρων, όπως μετατροπή τους σε **λίπασμα** και **βιομηχανικό πλαστικό** (εταιρεία **Terra Cycle**) αλλά και κατασκευή συσκευών αποθήκευσης ενέργειας από γόπες τσιγάρων (Εθνικό Πανεπιστημίου της **Σεούλ** στη **Νότια Κορέα**).

ΜΙΚΡΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΚΟΣΜΟ

☑Καθώς αρχιτέκτονες και μηχανικοί αναζητούν σήμερα πιο **βιώσιμα** και «**πράσινα**» υλικά στις κατασκευές τους, το **ξύλο** ξανάρχεται στο προσκήνιο, αλλά «ενισχυμένο» έτσι, ώστε να μπορεί να υποκαταστήσει υλικά που προκαλούν ανεπανόρθωτες **βλάβες στο περιβάλλον**, όπως τα **πλαστικά**. Συγκεκριμένα, στο **Πανεπιστήμιο του Μέρυλαντ** αφαίρεσαν χημικά τη λιγνίνη του ξύλου και «γέμισαν» τα κενά που δημιουργήθηκαν με ένα κατάλληλο **εποξικό υλικό**, με αποτέλεσμα το παραγόμενο «**διάφανο ξύλο**» να γίνει ισχυρότερο και ανθεκτικότερο από το «απλό» και να μπορεί να υποκαταστήσει ακόμα και το **γυαλί** προσφέροντας καλύτερη **μόνωση**.

☑Αλλά και επιστήμονες του βρετανικού Πανεπιστημίου «West of England» (UWE Bristol) κατασκεύασαν «**έξυπνα τούβλα**»! Σε αυτά έχουν ενσωματωθεί **μικροβιακές κυψέλες καυσίμων**, ώστε να κάνουν **ανακύκλωση νερού** με τη χρήση **μικροβίων** και να παράγουν **ηλιακή ενέργεια** και **οξυγόνο** από ορισμένα αστικά απόβλητα, μειώνοντας έτσι δραστικά το περιβαλλοντικό αποτύπωμα των κτηρίων, όπου χρησιμοποιούνται ως **δομικά υλικά**.

☑Η λίμνη **Ούρμια** στο **Ιράν**, είχε κάποτε έκταση 5.200 τετραγ. χλμ. και ήταν η μεγαλύτερη λίμνη της **Μέσης Ανατολής** και μια από τις μεγαλύτερες του κόσμου! Τα καλοκαίρια, όταν το νερό ελαττώνεται και η αλατότητα αυξάνεται, γίνεται **κατακόκκινη**, λόγω του πολλαπλασιασμού κόκκινων μικροοργανισμών! Σήμερα, λόγω της **ξηρασίας** και της ευρείας χρήσης του νερού της για **άρδευση**, η Ούρμια έχει συρρικνωθεί στο 10% της αρχικής της έκτασης και χωρίς τη λήψη δραστηκών μέτρων η οριστική εξαφάνισή της είναι σχεδόν βέβαιη!

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΚΑΤΩ ΙΤΑΛΙΑ - ΣΙΚΕΛΙΑ

Ταξιδεύοντας για πρώτη φορά με την ΟΙ. ΚΙ. ΠΑ.

■ Χαρά Κουνάβη

Πώς είναι δυνατό να αποτυπώσεις σε ένα χαρτί με περιορισμένο αριθμό λέξεων τις ατέλειωτες εικόνες, εμπειρίες, συναισθήματα, που μας πλημμύριζαν κατά τη διάρκεια του 10ήμερου ταξιδιού στην Κ. Ιταλία -Σικελία;

Πολύ δύσκολο. Κάτι θα κόψεις, κάτι θ' αφήσεις, αλλά όλα είναι στη σκέψη μου, στην καρδιά μου. Ένα τέλει οργανωμένο ταξίδι με περιηγήσεις σε πολύ σημαντικά αρχαιολογικά μνημεία, περπατήματα στους δρόμους και τις πλατείες του Ρέτζιο, του Παλέρμο, της Κατάνια. Εμπειρίες από τοπικές γεύσεις και μυρωδιές, εικόνες που εναλλάσσονταν γρήγορα και απαιτητικά. Εικόνες πλούσιες σε χρώμα και σε ένταση. Γνωριμίες και κουβέντες με ντόπιους, ανθρώπους που πιθανόν δεν θα δεις ξανά στη ζωή σου. Πληροφορίες και γνώσεις για τον τρόπο ζωής, τις συνήθειες χρόνων παλιών και τωρινών.

Τα συναισθήματα ποικίλα. Πλημμύριζαν το είναι μου κάθε στιγμή του ταξιδιού!

Και η περιήγηση ξεκινά.

■ 1η ΜΕΡΑ: Πάτρα-Μπάρι

Ταξίδι με πλοίο. «Άδεια» στο Ιόνιο τα άγχη της δουλειάς και της καθημερινότητας και ήμουν πανέτοιμη για ένα ταξίδι πολλά υποσχόμενο με πολλά και καινούρια, αλλά όλα πρωτόγνωρα και εντυπωσιακά.

Προορισμός το Μπάρι.

■ 2η ΜΕΡΑ: Μπάρι-Αλμπερομπέ-λο-Ρέτζιο

Θέση Γαλαρία. Σαν πενταήμερη σχολική εκδρομή! Πρώτη στάση στο γραφι-

κό **Αλμπερομπέλο**, στην επαρχία του Μπάρι, στην Απουλία. Ένα παραμυθένιο σκηνικό, που τραβά τα βλέμματα με τα ιδιόμορφα κτίσματα, πέτρινα, χαμηλά, με κωνικές στέγες φτιαγμένες από πέτρες τοποθετημένες κυκλικά, έτσι ώστε το κάθε επίπεδο να στηρίζει το ανώτερό του, καταλήγοντας στην κορυφή του κώνου. Ο ήλιος καυτός, μεσημεριάτικος και η επιθυμία για έναν δροσερό καφέ έντονη.

Απροσδόκητη καθυστέρηση και εκνευρισμός. Είδαμε και θαυμάσαμε από κοντά τους Ιταλούς carabinieri, όταν μας σταμάτησαν για έλεγχο λίγα χλμ έξω από το Ρέτζιο.

■ 3η ΜΕΡΑ: ΡΕΤΖΙΟ-ΕΛΛΗΝΟΦΩ- ΝΑ ΧΩΡΙΑ: ΜΠΟΒΑ ΚΑΙ ΜΠΟΒΑ ΜΑΡΙ- ΝΑ-ΡΕΤΖΙΟ

Ένα από τα πιο χαρακτηριστικά χωριά της Ελληνόφωνης Καλαβρίας είναι η Μπόβα με 500 περίπου κατοίκους, τον καθεδρικό ναό, τα στενά σοκάκια, την ωραία πλατεία με τις ορτανσίες και το παλιό τρένο. Αυτό που ξεχωρίζει όμως είναι η θέα στο Ιόνιο και στη γύρω περιοχή από το πιο ψηλό σημείο του κάστρου στα 800 μέτρα. Η θέα ήταν θαυμαστή, το μάτι έφευγε σε όλα τα σημεία του ορίζοντα. Τίποτα δεν στεκόταν εμπόδιο. Ουρανός, γη, θάλασσα ένα.

Έπειτα κατεβήκαμε στην **Μπόβα Μαρίνα**, μια παραλιακή κωμόπολη, όπου βρήκαν καταφύγιο οι κάτοικοι της ορεινής Μπόβα, οι οποίοι διατηρούν με δυσκολίες την πολιτιστική και γλωσσική τους κληρονομιά. Εκεί μάλιστα, βρίσκεται

το Κέντρο Ελληνόφωνων Σπουδών, όπου διδάσκονται τα γκρεκάνικα.

Στην ταβέρνα του Σαλβατόρε Ντιένι παρακολουθήσαμε μια εξαιρετική μουσικοχορευτική παράσταση από τοπικό συγκρότημα με συνοδεία χειροποίητων μουσικών οργάνων (ταμπορέλλο, πίπιζα, ακορντεόν). Ήταν τεράστια η χαρά μου, όταν μέλη του συγκροτήματος άρχισαν να μας καλούν να χορέψουμε μαζί τους ταραντέλα. Η βραδιά ολοκληρώθηκε με πλούσιο φαγοπότι και τραγούδι. Απλές στιγμές, όμορφες, από αυτές που ενώνουν αγνώστους και δείχνουν το μεγαλείο της ψυχής και τη διάθεση για ζωή.

■ 4η ΜΕΡΑ: ΡΕΤΖΙΟ-ΤΣΕΦΑ- ΛΟΥ-ΠΑΛΕΡΜΟ

Το Τσέφαλο είναι ένα πανέμορφο χωριό στις βόρειες ακτές της Σικελίας. Βρίσκεται στριμωγμένο ανάμεσα στα βουνά και την ακτή. Εκεί κάπου, ανάμεσα στην περιήγησή μας στα σοκάκια, στο νορμανδικό καθεδρικό ναό, στη μεσαιωνική κρήνη και την πόρτα μαρίνα καθίσαμε σε ένα όμορφο καφέ με θέα τη θάλασσα. Πιάσαμε κουβέντα με τον ιδιοκτήτη για την τρομοκρατική επίθεση στη Γαλλία. Καθώς τον ρωτούσαμε για τη Μα-

φία, μας λέει χαρακτηριστικά: «ένας αρχιμαφιόζος, που βρίσκεται στη φυλακή, πρότεινε να τον βγάλουν και θα «καθαρίσει» έναν προς έναν όλους αυτούς τους τρομοκράτες». Και κατέληξε: «εμείς εδώ είμαστε ασφαλείς. Δεν μας πειράζει κανένας, μας προστατεύει η μαφία...»!

■ 5η ΜΕΡΑ: ΠΑΛΕΡΜΟ-ΛΟΦΟΣ ΜΟΝΡΕΑΛΕ- ΠΑΛΕΡ- ΜΟ

Ιδιαίτερα σημαντική για όλους μας ήταν η ξενάγηση στα αξιοθέατα του Παλέρμο, από τον Ματέο Μιάνο, ιταλό καθηγητή ελληνικών στο Πανεπιστήμιο της Κατάνια και λάτρη της Ελλάδας και του πολιτισμού της. Στο λόφο Μονρεάλε επισκεφθήκαμε τον καθεδρικό ναό της Σάντα Μαρία Νιουνα, που φημίζεται για τον συνδυασμό βυζαντινής, αραβικής και νορμανδικής τέχνης. Ο καθεδρικός ναός είναι ένα από τα μεγαλύτερα σωζόμενα παραδείγματα νορμανδικής αρχιτεκτονικής στον κόσμο. Ένα μείγμα διαφορετικών πολιτισμών και μια μοναδική εμπειρία τόσο μέσα στο ναό, όπου έβλεπες την συνύπαρξη και τον σεβασμό στην διαφορετικότητα των πολιτισμών, όσο και έξω στην πλατεία, όπου η απρόσμενη καλοκαιρινή νεροποντή μάς δρόσισε και ξεκούρασε κορμί και μυαλό.

■ **6η ΜΕΡΑ:**
ΠΑΛΕΡΜΟ-ΑΚΡΑΓΑ-
ΝΤΑΣ-ΚΑΤΑΝΙΑ

Ακράγαντας, η κοιλάδα των ναών. Περιλαμβάνει μια μεγάλη ιερή περιοχή στη νότια πλευρά της αρχαίας πόλης, με επτά μνημειώδεις ναούς δωρικού ρυθμού κατασκευασμένους τον 6^ο και 5^ο αιώνα π.Χ. Σήμερα, ανασκαμμένοι και μερικώς αποκατεστημένοι, αποτελούν έναν από τους καλύτερους και πλέον καλά διατηρημένους ελληνικούς αρχαιολογικούς χώρους εκτός ελλαδικού χώρου. Οι εν λόγω ναοί έχουν χαρακτηριστεί ως Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της ΟΥΝΕΣΚΟ. Θαυμαστό τοπίο σε φυσικό περιβάλλον, όπου κυριαρχούν οι ελιές, με ανοιχτή θέα στη θάλασσα της Μεσογείου. Προκαλεί δέος η ομορφιά του τοπίου, οι τεράστιοι μεγαλοπρεπείς ναοί, το χαμένο μεγαλείο άλλων εποχών. Παρατηρώντας τα υπέροχα ερείπια, ο Γκι ντε Μοπασάν έγραψε, «έχει κανείς την εντύπωση ότι βρίσκεται ενώπιον ολόκληρου του Ολύμπου, θεών τόσο γοητευτικών, κοσμικών και φλογερών, όπως εμείς, που ενσάρκωσαν τα αισθήματα της καρδιάς μας, τα όνειρα της διανοίας μας, τα ένστικτα των αισθήσεών μας».

■ **7η ΜΕΡΑ:**
ΚΑΤΑΝΙΑ-ΣΥΡΑΚΟΥ-
ΣΕΣ-ΝΟΤΟ-ΚΑΤΑΝΙΑ

Εξαιρετικό το αρχαίο θέατρο των **Συρακούσων!** Ένα

τεράστιο οικοδόμημα, που φιλοξενούσε παραστάσεις και των αρχαίων μας τραγωδών. Δεν είναι μόνο που βλέπεις τις μεγαλοπρεπείς κατασκευές αλλοτινών εποχών, δεν είναι τα πενιχρά μέσα κατασκευής, αλλά και το πνεύμα, η δημιουργικότητα, η πίστη και ανάγκη να αφήσουν τα σημάδια τους στις επόμενες γενιές.

Οι Σικελοί κάθε δεύτερο καλοκαίρι μετατρέπουν τα πέτρινα καθίσματα σε ξύλινα και λαμβάνει χώρα φεστιβάλ αρχαίου δράματος. Είναι λες και το θέατρο κοιμάται και κάθε καλοκαίρι ξυπνάει αναμνήσεις, ήχους, φωνές από το παρελθόν.

Βόλτα στην ονειρική Ορτυγία, το μικρό νησάκι που συνδέεται με τις Συρακούσες. Εκεί ιδρύθηκε για πρώτη φορά η πόλη από Έλληνες αποίκους. Είδαμε την πηγή της Αρέθουσας και απολαύσαμε την τεχνική επεξεργασίας του παπύρου ως γραφικής ύλης.

■ **8η ΜΕΡΑ:**
ΚΑΤΑΝΙΑ-ΑΙΤΝΑ-ΤΑ-
ΟΡΜΙΝΑ-ΜΕΣΙΝΑ

Πρωινό τσιγάρο έξω από το ξενοδοχείο στην Κατάνια περιμένοντας την αναχώρηση για την ανάβαση στο πιο ψηλό σημείο του ηφαιστείου στα 2930 μ. Γέλια, φωνές, κουβέντες. Ένας συνταξιδιώτης κοιτάζει το βουνό και λέει: «Και η **Αίτνα** βγήκε να φουμάρει το πρωινό της τσιγάρο».

Η ατμόσφαιρα αποπνικτική. Το θειάφι έκανε την ανα-

πνοή μας να βαραίνει και να αλαφιάζεται. Η επιθυμία όμως να περπατήσεις γύρω από τον κρατήρα έντονη. Ένα πολύ άσχημο αναπνευστικό πρόβλημα με εμπόδιζε να ακολουθήσω. Όμως έβλεπα τα παιδιά μου, την υπόλοιπη παρέα να περπατούν πάνω στο καρβουνιασμένο μαύρο χώμα, να μάχονται τον αέρα, που κάποτε δυνάμωνε και κάποτε μαλάκωνε, να βαραίνει το περπάτημά τους και γελούσαν.

■ **9η ΜΕΡΑ:**
ΜΕΣΣΙΝΑ-ΜΠΑΡΙ

Θες ότι το ταξίδι τελείωνε, θες η κούραση όλων αυτών των ημερών, η τελευταία βράδια στη Μεσίνα ήταν μελαγχολική. Αν και κάναμε μια βόλτα στα αξιοθέατα, απολαύσαμε κοκτέιλ κοντά στη θάλασσα, η πόλη αυτή σου άφηνε μια γεύση πικρίας. Ήταν έρημη, με λιγοστούς ανθρώπους να κυκλοφορούν και περισσότερα αυτοκίνητα. Πού είχε πάει όλη εκείνη η ζωντάνια, ο κόσμος των προηγούμενων ημερών; Κράτησα λοιπόν τις έντονες αναμνήσεις από τα μέρη που γνώρισα και ετοιμάστηκα για το ταξίδι του γυρισμού.

■ **10η ΜΕΡΑ:**
ΜΠΑΡΙ-ΠΑΤΡΑ

Γλέντι στο κατάστρωμα του πλοίου. Γενέθλια της κυρί-

ας Πηνελόπης. Παρέα με το μπαγλαμαδάκι, τραγούδι, ποτό και χορός και ένα φεγγάρι ολόγιομο. Οι άλλοι επιβάτες συνεχώς μας έκαναν χώρο, καθώς ώρα με την ώρα μαζευόμασταν όλο και πιο πολλοί. Συνταξιδιώτες και από τα δύο λεωφορεία, κοινή για όλους η ώρα του γλεντιού και της χαράς.

Ένας ωραίος επίλογος για ωραίους ανθρώπους που γνωρίζουν καλά να ταξιδεύουν και να γνωρίζουν νέους τόπους, να ρουφάνε τη γλύκα από τις μικρές καθημερινές στιγμές και να ετοιμάζονται για τα επόμενα ταξίδια τους. Ανθρώπους ξεχωριστούς!

Χάρηκα για τις μοναδικές στιγμές που ζήσαμε με γέλιο, ένταση, περιέργεια. Ένωσα ικανοποίηση, γιατί καταφέραμε να πραγματοποιήσουμε τα παιδιά μου κι εγώ ένα όνειρο ζωής. Απόλαυσα τη συντροφιά των συνταξιδιωτών μου στη μαγευτική μας περιήγηση!

Ένα μεγάλο ευχαριστώ στους ανθρώπους της Οικολογικής Κίνησης Πάτρας για τη διοργάνωση, την υπομονή, τη φιλική διάθεση και την αγάπη σ' αυτό που κάνουν.

Αυτό το ταξίδι, το πρώτο μου με την Οικολογική Κίνηση Πάτρας, θα μείνει χαραγμένο βαθιά στην ψυχή μου.

Καλή Αντάμωση!!!
Χαρά Κουνάβη

Διάβρωση ακτών: να κινηθούμε γρήγορα!

■ Γιώργος Κανέλλης

Υποχώρηση ακτής στο Ξυλόκαστρο (Φωτ.: Δημ. Ζαρρής)

Η διάβρωση των ακτών της Δυτικής Ελλάδας και της Β. Πελοποννήσου είναι ένα φαινόμενο με σοβαρές οικολογικές, αλλά και οικονομικές επιπτώσεις, μια και επηρεάζει τον τουρισμό και τους παραθαλάσσιους οικισμούς.

Η περιφερειακή παράταξη «Οικολογική Δυτική Ελλάδα» έθεσε με ερωτήσή της το θέμα στο Περιφερειακό Συμβούλιο Δυτ. Ελλάδας, υπογραμμίζοντας την αναγκαιότητα **επιτάχυνσης των ενεργειών για την ολοκλήρωση των μελετών** που είναι εν εξελίξει, την ανάγκη επικαιροποίησής τους με βάση τις σύγχρονες αντιλήψεις για **ήπιες και όχι «σκληρές» επεμβάσεις στην ακτή**, για την αναχαίτιση του διαβρωτικού φαινομένου και την αντιμετώπιση του προβλήματος και **σε άλλες ακτές, όπου δεν υπάρχει καν μελέτη.**

Από την απάντηση του αντιπεριφερειάρχη Έργων κ. Λύτρα προέκυψε ότι:

-Η μελέτη, που από το 2007 έχει ανατεθεί στα γραφεία «Ρογκάν και συνεργάτες» και «Πατρινέλης», ύψους 697.000 ευρώ, δεν έχει ολοκληρωθεί, ενώ η γεωτεχνική μελέτη, που αποτελεί προαπαιτούμενο για την εκπόνηση της οριστικής μελέτης και των τευχών δημοπράτησής της έλαβε παράταση ως το τέλος του έτους.

-Για την Αιγιαλεία δεν υπάρχει υπό εκπόνηση μελέτη.

-Το ύψος δαπάνης των έργων σε μια ακτογραμμή συνολικά

13,6 χιλιομέτρων (Μονοδέντρι, Βραχνέικα, Καλαμάκι, Αλισσός) εκτιμάται στην τάξη των 20 εκατομμυρίων.

Παράλληλα τον Ιούλιο έθεσαν το θέμα με ερώτησή τους στη Βουλή οι βουλευτές Αχαΐας του ΣΥΡΙΖΑ, **Κώστας Σπαρτινός** και **Ανδρέας Ριζούλης**. Όπως αναφέρουν οι δύο βουλευτές, σε ανακοίνωσή τους, το υπουργείο Υποδομών τούς γνώρισε ότι έχει ήδη εντάξει στο πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων **έργο με προϋπολογισμό 5.500.000,00 ευρώ για τη μελέτη των φαινομένων διάβρωσης στη γενικότερη ακτογραμμή του Κορινθιακού κόλπου.**

Σύμφωνα με τους Κώστα Σπαρτινό και Ανδρέα Ριζούλη, τα τεχνικά δελτία της προκήρυξης είναι έτοιμα και η δημοσίευση του διαγωνισμού για τον φορέα υλοποίησης του μελετητικού έργου, αναμένεται να γίνει εντός του καλοκαιριού. Σχετικά με το έργο της μελέτης για την αντιμετώπιση της διάβρωσης, οι δύο βουλευτές λένε ότι θα είναι ενιαίο από την Κόρινθο μέχρι και την

Πάτρα, δηλαδή και για τα 120 χιλιόμετρα της παραλιακής περιοχής του Κορινθιακού κόλπου.

Η γνωστοποίηση αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική. Πρέπει όμως να επισημανθεί, με δεδομένη και την εμπειρία της μελέτης, που από το 2007 έχει ανατεθεί στους «Ρογκάν και συνεργάτες» και δεν έχει ακόμη τελειώσει, ότι οι διαδικασίες πρέπει να επιταχυνθούν κατά τρόπο ουσιαστικό, γιατί η διάβρωση είναι ορατή και προχωρεί. Δεν πρέπει να μείνουμε στις μελέτες μόνο (απαραιτήτες βέβαια), αλλά να προχωρήσουμε σε έργα.

Επιπλέον:

- Επιβάλλεται η αναγνώριση του προβλήματος, που υφίσταται σε όλο το μήκος των ακτών και των τριών περιφερειακών ενοτήτων.
- Επιβάλλεται, πριν η μελέτη για τις ακτές της Δυτικής Αχαΐας πάρει την οριστική της μορφή, **να τεθεί σοβαρά το θέμα των επιλογών μεταξύ ήπιων**

και σκληρών μεθόδων.

Τέλος, επιβάλλεται, η περιφερειακή αρχή να θέσει συνολικά σε προτεραιότητα το θέμα, να πιέσει άμεσα και σοβαρά για χρήση των εναλλακτικών (που έχουν προβλεφθεί) τρόπων προμήθειας υλικών **αντί της εμμονής στις αμμοληψίες** στα ποτάμια της Αιγιαλείας. Να αξιοποιήσει τις σχετικές προτάσεις των περιβαλλοντικών οργανώσεων της περιοχής. Χρειάζεται να κατανοήσει ότι **η κλιματική αλλαγή επιδεινώνει το πρόβλημα** και ότι κάθε καθυστέρηση, τόσο στην πρόληψη, όσο και στην αναχαίτιση του φαινομένου, θα κάνει τα πράγματα δυσκολότερα και τις λύσεις ακριβότερες. Στρατηγικά μιλώντας, τίθεται το θέμα της εκπόνησης και εφαρμογής μιας χωροταξικής πολιτικής «στρατηγικής υποχώρησης» από τις ακτές, ως οριστική απάντηση στο πρόβλημα των διαβρώσεων.

Οι ακτές μας είναι πολύτιμες οικολογικά και τουριστικά. Η ανησυχία των πολιτών αυξάνει συνεχώς, δεν μπορεί να εφησυχάζουμε άλλο.

Καταστρέφουν τις μέλισσες τα νεονικοτινοειδή.

Μια από τις μεγάλες ανοησίες που διαπράττει ο σύγχρονος ανθρώπινος πολιτισμός είναι η εμμονή στη χρήση εντομοκτόνων, παρά τις αυξανόμενες αποδείξεις για τις καταστρεπτικές τους επιπτώσεις για τις μέλισσες και τα άλλα έντομα επικονιαστές. Ήδη, περιοχές στην Κίνα, την Καλιφόρνια και αλλού, έκτασης εκατοντάδων χιλιάδων χιλιομέτρων, έχουν τέτοια ποσοστά απώλειας επικονιαστών, ώστε η αναγκαία για την καρποφορία των δέντρων αυτή διαδικασία να γίνεται, με μεγάλο κόστος, από εργάτες.

Μια νέα μελέτη της επιστημονικής ομάδας ειδικών, με επικεφαλής τον Μπεν Γούντκοκ του Κέντρου Έρευνας Φυσιικού Περιβάλλοντος για την Οικολογία και Υδρολογία στη Μ.Βρετανία, ήλθε για να επιβεβαιώσει ευρήματα προηγούμενων ερευνών, που έχουν δείξει ότι τα **νεονικοτινοειδή**, εντομοκτόνα φάρμακα που χρησιμοποιούνται ευρέως στις καλλιέργειες σε παγκόσμιο επίπεδο, είναι υπεύθυνα για τη μαζική κατάρρευση των μελισσών και την εξόντωση των μελισσών, που εξελίσσεται σε παγκόσμιο επίπεδο εδώ και περίπου μια δεκαετία.

Αναλυτικότερα, οι ερευνητές μελέτησαν δεδομένα από το 1994, για να διαπιστώσουν το αν και πώς επηρέασαν τους πληθυσμούς των μελισσών τα αμιλεγόμενα νεονικοτινοειδή φυτοφάρμακα,

η χρήση των οποίων στις καλλιέργειες πήρε μεγάλες διαστάσεις στα μέσα της δεκαετίας του 2000.

Σε άρθρο τους, που δημοσιεύεται στην επιθεώρηση «Nature Communication», οι ερευνητές αναφέρουν ότι η έκθεση των μελισσών στα νεονικοτινοειδή αυξάνει εκθετικά τις πιθανότητες να εμφανίσουν σοβαρά προβλήματα υγείας σε σχέση με τους κινδύνους που κρύβει η έκθεση των μελισσών σε άλλα είδη φυτοφαρμάκων. Είναι πάντως θετικό ότι αυτή η μελέτη θα αποτελέσει μέρος μιας μεγάλης έρευνας, την οποία διεξάγει η Ευρωπαϊκή Αρχή Διατροφικών Προτύπων, για τους κινδύνους της χρήσης των τα νεονικοτινοειδών. Η έρευνα αυτή θα ολοκληρωθεί τον Ιανουάριο του 2017.

Γιώργος Κανέλλης

Καθορίζονται νέες περιοχές Natura 2000

■ Γιώργος Κανέλλης

Κορινθιακός και Αμβρακικός ανάμεσά τους

Μια ιδιαίτερα σημαντική εξέλιξη του καλοκαιριού που πέρασε ήταν η θέση σε διαβούλευση, τον Ιούλιο, του καταλόγου των προτεινομένων 100 νέων (ή επεκτάσεων υπαρχουσών) περιοχών **Natura 2000** της χώρας. Όπως φαίνεται και στον επίσημο συνοπτικό χάρτη, που δημοσιεύουμε, η συμπλήρωση χαρακτηρίζεται από την προσθήκη και νέων, καθαρά θαλάσσιων, περιοχών. Με ικανοποίηση σημειώνουμε την ολική ένταξη του Κορινθιακού Κόλπου στις νέες περιοχές Natura 2000, επιτυχία στην οποία συνέβαλαν σοβαρά οι περιβαλλοντικές οργανώσεις των περιοχών που βρέχονται από τον Κορινθιακό, ανάμεσα στις οποίες η Ομοσπονδία «ΑΛΚΥΩΝ» και η ΟΙΚΙΠΑ.

Σημειώνουμε ακόμη, σε ό,τι αφορά στο ενδιαφέρον από πλευράς Δυτικής Ελλάδας, την ολική ένταξη και του Αμβρακικού Κόλπου, με τα γνωστά του προβλήματα επικοινωνίας με το Ιόνιο και ανοξικών συνθηκών σε σοβαρό μέρος του.

Να προσθέσουμε ότι η «Συμπολιτεία Ξηρομεριτών του Δήμου Ξηρομέρου» και η περιφερειακή παρτάταξη «Οικολογική Δυτική Ελλάδα» εμπρόθεσμα κατέθεσαν στη διαβούλευση για τις νέες Νατούρα, αναλυτικές προτάσεις για την ένταξη του βελανιδοδάσους του Ξηρομέρου, ιδίως του βόρειου συνεκτικού του τμήματος (δάσος Σκουρτούς - Παλαιομάνινας) σε αυτές, υπογραμμίζοντας το γεγονός ότι είναι το μεγαλύτερο δάσος βελανιδιάς

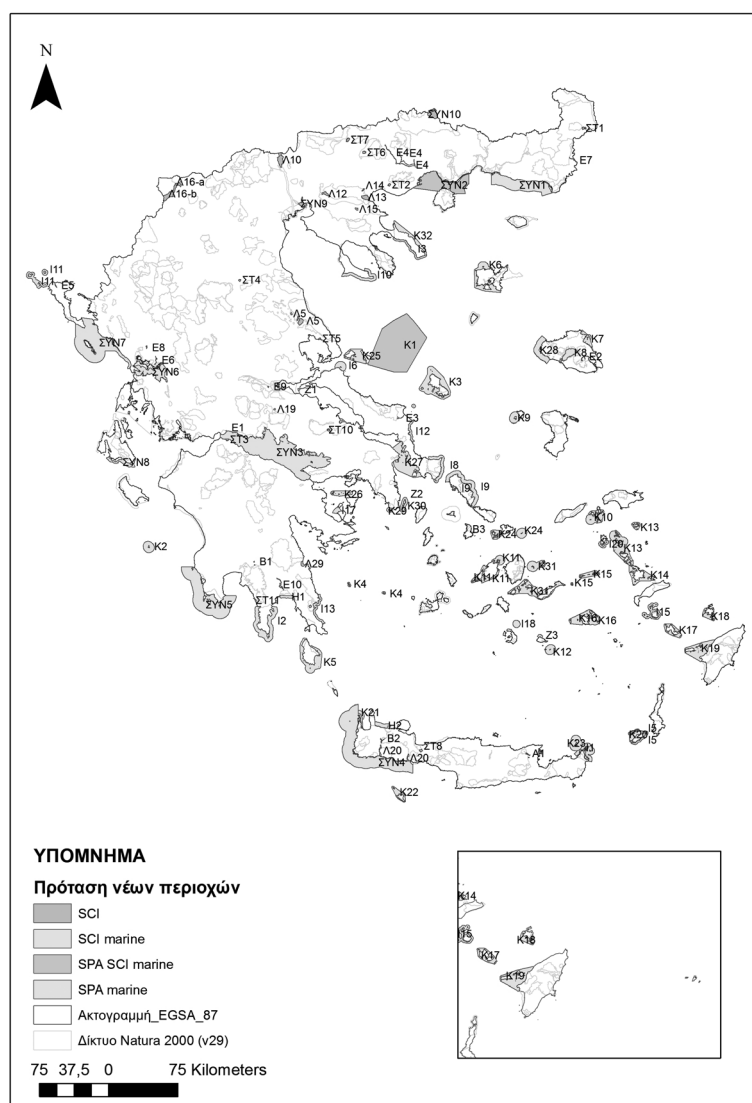
που έμεινε (150.000 στρέμματα συνολικά, 50.000 στρέμματα ο βόρειος πυρήνας), την παραγωγική του ιστορία (βαλανιδόκουπα, βαλανιδόκαρπος, ξυλεία), την αξία του ως τοπίου. Αναμένουμε από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, αποδεχόμενο την πρόταση, να αποδείξει ότι η διαβούλευση δεν είναι μόνο για συμπληρώσεις λεπτομερειών, αλλά και για την ουσιαστική συμμετοχή των πολιτών με πλήρεις και εντελώς νέες προτάσεις.

Παραθέτουμε παρακάτω την ανακοίνωση του Υπουργείου Περιβάλλοντος στην έναρξη της διαβούλευσης για τις νέες Natura. Σημειώνουμε ότι η διαβούλευση έχει ολοκληρωθεί και αναμένεται η τελική υπουργική εισήγηση προς τη Βουλή.

Η ανακοίνωση έχει ως εξής:

Από αξιολόγηση της χώρας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει προκύψει ότι το Δίκτυο Natura 2000 της Ελλάδας χρειάζεται να συμπληρωθεί με νέες περιοχές, ώστε να θεωρείται επαρκές σε ό,τι αφορά στην προστασία των τύπων οικοτόπων και των ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος. Σημειώνεται ότι για το θέμα αυτό έχει αποσταλεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετική επιστολή EU PILOT.

Με βάση μελέτη, που χρηματοδοτήθηκε από το ΕΣΠΑ (ΕΠΠΕΡΑΑ - έργο εποπτείας), αλλά και λοιπές τεκμηριωμένες μελέτες και χρησιμοποιώντας κατάλληλα κριτήρια, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και ο Αν. Υπουργός, **Γιάννης Τσιρώνης**, έχουν καταλήξει σε πρόταση 100 νέων περιοχών Natura 2000, η οποία θα παραμείνει αναρτημένη στην ιστοσελίδα του ΥΠΕΝ από 22.6.2016 μέχρι 22.7.2016. Στην αναφερόμενη ιστοσελίδα υπάρχει συγκεντρωτικός πίνακας των προτεινόμενων περιοχών με τα χαρακτηριστικά τους, χάρτης του συνόλου των περιοχών καθώς και της κάθε περιοχής ξεχωριστά σε μορφή εικόνας, χάρτες των προτάσεων σε GIS και το σχετικό τεύχος με την αξιολόγηση του συντονιστή του έργου της εποπτείας. Οι προτάσεις αφορούν σε 68 Τόπους Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ), 32 Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) και 1 περιοχή, που προτείνεται ταυτόχρονα ως ΤΚΣ και ΖΕΠ. Ορισμένες περιοχές προτείνονται ως επεκτάσεις υφιστάμενων και ορισμένες ως νέες περιοχές. Σε αρκετές περιοχές, με την προστασία ενός είδους - στόχου, προστατεύονται παράλληλα και άλλα είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος. Οι προτάσεις αφορούν κατά κύριο λόγο στο θαλάσσιο τμήμα του Δικτύου Natura 2000. Σε ό,τι αφορά στις ΖΕΠ, βασικό άξονα της πρότασης αποτελούν οι Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά της Ελλάδας (ΙΒΑ). Η επιλογή αυτή συνάδει με τη νομολογία του ΣτΕ, που πρόσφατα σε απόφασή του αναγνώρισε καθεστώς θεσμικής προστασίας για τις περιοχές ΙΒΑ αντίστοιχο με αυτό των ΖΕΠ. Δεν προτείνονται χερσαίες περιοχές ως ΖΕΠ, καθώς, σύμφωνα με απόφαση του Κολλεγίου των Επιτρόπων το Νοέμβριο 2011, το δίκτυο των χερσαίων ΖΕΠ της χώρας θεωρείται επαρκές. Περαιτέρω, χρησιμοποιήθηκε σε γενικές γραμμές ως κριτήριο το αναφερόμενο στην Απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου της 25/10/2007 για την κάλυψη των χερσαίων ΙΒΑ από τις ελληνικές ΖΕΠ, ότι κάθε ΙΒΑ θα πρέπει να καλύπτεται από ΖΕΠ σε ποσοστό μεγαλύτερο από 50%.

Αύγουστος και Σεπτέμβριος

Ο Αύγουστος έφυγε αφήνοντάς μας τις αναμνήσεις κι αυτού του καλοκαιριού, ελπίζουμε ευχάριστες προσωπικές αναμνήσεις, γιατί οι ειδήσεις, όπως συνήθως, μας πρόσφεραν αρκετά πικρή γεύση από καθόλου ευχάριστα γεγονότα, που συνέβησαν στη χώρα μας και διεθνώς!...

Αναμνήσεις καλοκαιριού, θαλασσινές εικόνες με φύκια, αφρούς κυμάτων, караβόπανα, εκκλησούλα, ελληνικό τοπίο δηλαδή, καταγράφουν οι παρακάτω στίχοι του μεγάλου ποιητή μας, αλλά και ένα ερωτισμό για το ραντεβού με τα μαύρα μάτια της και τον περίπατο χέρι με χέρι, για μισόλογα και όρκους, που «έτρεμαν στον αέρα», όλα αυτά που φεύγοντας παίρνει μαζί του το καλοκαίρι, οι εικόνες και τα λόγια σβήνουν κι έρχεται φθινόπωρο για αναπολήσεις!... Τι όμορφες εικόνες, τι όμορφοι στίχοι!

Όλα τα πήρε το καλοκαίρι
τ' άγριο μαλλί σου στην τρικυμία
το ραντεβού μας η ώρα μία.
Όλα τα πήρε το καλοκαίρι
τα μαύρα μάτια σου το μαντίλι
την εκκλησούλα με το καντήλι.
Όλα τα πήρε το καλοκαίρι
κι εμάς τους δύο χέρι με χέρι.

Όλα τα πήρε το καλοκαίρι
με τα μισόλογα τα σβησμένα
τα караβόπανα τα σχισμένα.
Μες στις αφρόσκονες και τα φύκια
όλα τα πήρε τα πήγε πέρα
τους όρκους που έτρεμαν στον
αέρα.

Όλα τα πήρε το καλοκαίρι
κι εμάς τους δύο χέρι με χέρι.

Οδυσσέας Ελύτης, Τα Ρω του Έρωτα

Και παρακάτω μια περιγραφή, που θυμίζει στους παλιότερους από μας τις εποχές που ο Αύγουστος σήμαινε μυρωδιές και γεύσεις από φρούτα, σύκα, σταφύλια και άλλα του καλοκαιριού. Σήμερα, νομίζω, οι νεότερες γενιές δεν έχουν τέτοιες οσφρητικές και γευστικές ευαισθησίες. Παντού, στην εποχή μας, κυριαρχεί όλο το χρόνο η ευωδιά και η γεύση του καφέ, αφού σε κάθε γωνιά τα λεγόμενα «καφέ» συγκεντρώνουν πλήθη πελατών. Κακό δεν είναι, αλλά η εν λόγω γεύση ισοπεδώνει κάθε άλλη...

«Ο Αύγουστος ήταν για μένα, όταν

ήμουν παιδί, κι είναι ακόμα, ο πιο αγαπημένος μου μήνας· αυτός φέρνει, μαθές, τα σταφύλια και τα σύκα, τα πεπόνια, τα καρπούζια· τον ονομάτισα Άγιον Αύγουστο· αυτός ο προστάτης μου, έλεγα, σε αυτόν θα κάνω την προσευκή μου· όταν θέλω τίποτα, από αυτόν θα το ζητώ, κι αυτός θα το ζητήσει από το Θεό, κι ο Θεός θα μου το δώσει. Και μια φορά πήρα νερομπογιές και τον ζωγράφισα: Έμοιαζε πολύ του παππού μου του χωριάτη· τα ίδια κόκκινα μάγουλα, το ίδιο φαρδύ χαμόγελο, μα ήταν ξυπόλυτος μέσα σ' ένα πατητήρι και πατούσε σταφύλια, και τα πόδια του ως τα γόνατα κι ως πάνω στα μεριά τα 'χα ζωγραφίσει κόκκινα από το μούστο· κι είχα στεφανώσει το κεφάλι του με κληματόφυλλα. Όμως κάτι του 'λειπε· μα τι; Τον κοίταξα καλά καλά και του 'βαλα δυο κέρατα στο κεφάλι, ανάμεσα στα κληματόφυλλα, γιατί το μαντίλι που φορούσε ο παππούς μου έκανε δεξά και ζερβά δυο μεγάλους κόμπους σαν κέρατα.

Από τη στιγμή που τον ζωγράφισα και στερέωσα το πρόσωπο του, στερεώθηκε και μέσα μου η εμπιστοσύνη μου σε αυτόν, και κάθε χρόνο τον περίμενα να 'ρθει, να τρυγήσει τ' αμπέλια της Κρήτης, να πατήσει τα σταφύλια και να κάμει το θάμα του, να βγάλει από τα σταφύλια κρασί. Γιατί, θυμύμαι, το μυστήριο τούτο με τυράννησε πολύ — πώς μπορεί να γίνει το σταφύλι κρασί· μονάχα ο Άγιος Αύγουστος μπορούσε να κάμει ένα τέτοιο θάμα· κι έλεγα: Αχ, να τύχαινε να τον συναπαντήσω μια μέρα στο αμπέλι που είχαμε απόξω από το Μεγάλο Κάστρο και να τον ρωτήσω να μου πει το μυστικό. Τι 'ναι το θάμα τούτο δεν καταλάβαινα. Η αγουρίδα γίνεται σταφύλι, το σταφύλι γίνεται κρασί, το κρασί το πίνουν οι άνθρωποι και μεθούνε· γιατί μεθούνε; Όλα αυτά μου φαίνονταν μυστήρια φοβερά, και μια φορά που ρώτησα τον πατέρα μου, αυτός μάζεψε τα φρύδια: «Μη φυτρώνεις εκεί που δε σε σπέρνουν!», μου αποκρίθηκε.

Τον Αύγουστο ξάπλωναν και στους οψιγιάδες* τα σταφύλια, να τα ξεράνει ο ήλιος να γίνουν σταφίδα. Μια χρονιά είχαμε πάει στο αμπέλι μας και μέναμε στο εξοχικό μας σπιτάκι· ο αγέρας μύριζε, η γη καίγονταν, τα τζιτζικια καίγονταν κι αυτά, σα να κάθονταν απάνω σε κάρβουνα αναμμένα...»

* οψιγιάδες: χώροι που καθαρίζονταν για άπλωμα των σταφυλιών στον ήλιο

Νίκος Καζαντζάκης, Αναφορά στον Γκρέκο

Γιάννης Τσαρούχης, Αύγουστος

Και έφθασε ο Σεπτέμβριος. Ο ένατος μήνας του έτους, αν και το όνομά του δηλώνει τον έβδομο, από το septem = επτά (λατιν.), διότι στο παλιό ρωμαϊκό ημερολόγιο, που είχε πρώτο μήνα του τον Μάρτιο, ήταν όντως ο έβδομος μήνας. Από τις λαϊκές ονομασίες που έχει ο Σεπτέμβρης η γνωστότερη είναι Τρυγητής, διότι τότε, κυρίως, γίνεται ο τρύγος, η συγκομιδή των σταφυλιών, σημαντικότερο γεγονός στον παλιό αγροτικό κόσμο. Στην αστική μας ζωή ο Σεπτέμβριος είναι ο μήνας που ανοίγουν τα σχολεία, που επιστρέφει ο κόσμος από τις διακοπές, αρχίζει η νέα ακαδημαϊκή χρονιά, είναι η αρχή ενός νέου ξεκινήματος...

Θεόφιλος, Βάκχος, ο θεός του οίνου

«Η επιστροφή του “Νίκου”»!

Οι πολίτες έστειλαν το περιβαλλοντικό τους μήνυμα για την προστασία της *Caretta caretta* στο Εθνικό Πάρκο Κοτυχίου-Στροφυλιάς

Μια ιδιαίτερη περιβαλλοντική εκδήλωση παρακολούθησαν τη Δευτέρα, 22 Αυγούστου 2016, γονείς με τα παιδιά τους, κατασκηνωτές, λουόμενοι αλλά και επισκέπτες της ευρύτερης περιοχής, που παραβρέθηκαν στην παραλία των Λεχαινών Ηλείας, στην Green Camp για την απελευθέρωση

της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*.

Ο “Νίκος” τραυματισμένος στο κεφάλι (σκόπιμος τραυματισμός) βρέθηκε εξουθενωμένος και αδύναμος στο Βόρειο Αιγαίο, στη Χίο. Στις 30 Μαρτίου του 2013 κατέφτασε στο Κέντρο Διάσωσης Περίθαλψης Θαλασσίων Χελωνών του «ΑΡ-

ΧΕΛΩΝ» στη Γλυφάδα Αττικής για την άμεση περίθαλψή του.

Κατά την άφιξή του στο Κέντρο ζύγιζε μόλις 34 κιλά και με μήκος καβουκιού 66 εκατοστά. Η φροντίδα αλλά και η αγάπη των υπευθύνων με την κατάλληλη θεραπεία συνέβαλαν στην ανάρρωσή του και στην επιστροφή του στο φυσικό του θαλάσσιο χώρο, μετά από 3 χρόνια και 5 μήνες, απολαμβάνοντας και πάλι την ελευθερία του.

Η επιτυχημένη περιβαλλοντική δράση πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια ενημέρωσης

και ευαισθητοποίησης από τον Φορέα Διαχείρισης Υγροτόπων Κοτυχίου-Στροφυλιάς σε συνεργασία με τον Σύλλογο για την Προστασία της Θαλάσσιας Χελώνας «ΑΡΧΕΛΩΝ» και με την υποστήριξη της πράσινης κατασκήνωσης Green Camp.

Πριν από την απελευθέρωση πραγματοποιήθηκε ενημέρωση του κοινού από τον περιβαλλοντολόγο **Διονύση Μαμάση**, υπεύθυνο του προγράμματος για την καταγραφή προστασίας φωλιών της θαλάσσιας χελώνας στο Εθνικό Πάρκο Κοτυχίου-Στροφυλιάς, που υλοποιείται για 2^η συνεχόμενη χρονιά, ενώ στη συνέχεια η κ. **Γεωργία Καραμπέρου**, συντονίστρια του Φορέα, αναφέρθηκε στη μεγάλη οικολογική αξία του Εθνικού Πάρκου.

Οι πολίτες στείλαν το περιβαλλοντικό τους μήνυμα για την προστασία της θαλάσσιας χελώνας και ο “Νίκος” μάς αποχαιρέτησε για το μεγάλο ταξίδι της επιστροφής του στη Μεσόγειο!

Οι πολίτες στείλαν το περιβαλλοντικό τους μήνυμα για την προστασία της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*

Ενημέρωση του κοινού από την Γ. Καραμπέρου συντονίστρια του Φορέα & τον περιβαλλοντολόγο Δ. Μαμάση

Ο Νίκος τραυματισμένος στο κεφάλι (σκόπιμος τραυματισμός) βρέθηκε στη Χίο στις 30 Μαρτίου 2013

Μύθοι των λουλουδιών.

■ **Νίκη Τσάμη**

Ο Βασιλικός

Για μικρούς...

Και ποιος, απ' την παλιά φρουρά, δεν θυμάται την παρακάτω σελίδα; (βλέπε εικόνα).

Στα χρόνια του Μ. Κωνσταντίνου η μητέρα του, η Ελένη, ήταν χριστιανή και είχε έναν διακαή πόθο, να βρει τον Σταυρό του Χριστού.

Πήγε, λοιπόν, στην Ιουδαία και άρχισε την αναζήτηση. Κάποια στιγμή βρέθηκε μπροστά σε κάτι απροσδόκητο: εντόπισε τρεις

σταυρούς, που θα μπορούσαν να είναι του Χριστού, αλλά δεν μπορούσε να αποφασίσει ποιος θα μπορούσε να είναι... Μεγάλο πρόβλημα, μεγάλη στεναχώρια! Και τότε η Ελένη προσευχήθηκε πολύ, παρακαλώντας να της δοθεί σημάδι, για να καταλάβει.

Μια από τις επόμενες μέρες, ξυπνώντας η Ελένη, σαν κάτι να την έσπρωχνε. Ξεκίνησε με τη συνοδεία της για το σημείο των σταυρών. Με κόπο την ακολουθούσαν οι άλλοι, σαν να 'χαν τα πόδια της φτερά, ούτε πέτρες την ένοιαζαν ούτε αγκάθια. Τη σκέψη της πλημμύριζαν, ταυτόχρονα, ελπίδα και απελπισία. Και επιτέλους έφτασε! Για μια στιγμή σκοτεινίασαν τα πάντα γύρω της από απελπισία, πιάστηκε από το χέρι της θεραπεϊνίδας της, έτοιμη να καταρρεύσει, από απογοήτευση και θλίψη. Αλλά με την άκρη του ματιού της κάτι είδε στον ένα σταυρό... Πλησιάζει. Ένα ταπεινό χορταράκι είχε φυτρώσει. Κάνει να το αγγίξει... και, τι θαύμα, ένα μεθυστικό άρωμα απλώνεται γύρω! Ένα άρωμα θεϊκό, βασιλικό!... Τι άλλο σημάδι να θαλίσει; Ο Σταυρός αυτός ήταν «ο Βασιλικός» και το φυτό ονομάστηκε βασιλικός. Η Ελένη ύψωσε σε ιερό προσκύνημα τον Τίμιο Σταυρό στις 14

Σεπτεμβρίου και από τότε μέχρι σήμερα εορτάζουμε αυτή τη μέρα και βεβαίως έχει και ο βασιλικός την τιμητική του.

Η Ελένη βεβαίως μετά τον θάνατό της ανακηρύχτηκε αγία και συνεορτάζεται μαζί με τον γιο της στις 21 Μαΐου.

...και για μεγάλους

Ο βασιλικός, *Ocimum Basilicum*, Όκιμον το βασιλικόν, είναι φυτό ετήσιο, ποώδες, αρωματικό μαγειρικό βότανο. Πιθανώς μας ήρθε από την Ινδία ή το Ιράν και καλλιεργείται για πάνω από 5.000 χρόνια. Οι αρχαίοι Έλληνες το χρησιμοποιούσαν για διάφορους

λόγους (Διοσκουρίδης, Θεόφραστος). Χρησιμοποιείται σε πολλές κουζίνες του κόσμου, σε Ινδονησία, Ταϊβάν, Μαλαισία, Βιετνάμ, Καμπότζη, Ταϊλάνδη, Λάος, αλλά και στην Ευρώπη, κυρίως στην Ιταλία, ως pesto (σάλτσα) για ζυμαρικά.

Υπάρχουν πολλές ποικιλίες με διαφορετικές γεύσεις, η δε διατροφική του αξία είναι «απίστευτη»!

Στη λαϊκή παράδοση παίζει μεγάλο ρόλο ως αποτροπαικό στοιχείο, αλλά και σημείο σταθερότητας.

«Βασιλικός κι αν μαραθεί, τη μυρουδιά την έχει
κι αγάπη μου κι αν παντρευτεί, την έγνοια θα την έχει».

Απογοήτευση η Ρυθμιστική για το κυνήγι

Η έκδοση της Ρυθμιστικής Απόφασης θήρας μέχρι και τα προηγούμενα χρόνια ήταν ρουτίνα. Η απόφαση λάμβανε υπόψη τις θέσεις των κυνηγετικών οργανώσεων. Συγκεκριμένος δικηγόρος της Αθήνας, όμως, την προσέβαλε για έλλειψη επιστημονικής τεκμηρίωσης, αλλά, ώσπου να γίνει η εκδίκαση, ο χρόνος εφαρμογής της είχε παρέλθει – επομένως και του χρόνου...

Το καλοκαίρι που μας πέρασε όμως, λόγω και της αρμοδιότητας για το θέμα του προερχόμενου από τους Οικολόγους Πράσινους αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος Γιάννη Τσιρώνη, δόθηκε μια σκληρότερη από τα συνήθη μάχη με πιο συστηματική παρουσία επιστημόνων και περιβαλλοντικών οργανώσεων καθώς και του κόμματος των Οικολόγων Πράσινων. Είχε προηγηθεί ο Εθνικός Διάλογος για το κυνήγι, παρότι κατά κύριο λόγο αγνοήθηκε, και συνεδρίασε το Τεχνικό Συμβούλιο Δασών.

Το αποτέλεσμα, αν και απέχει από τη θέση των Κυνηγετικών Οργανώσεων – «καμία αλλαγή από την περσινή απόφαση», κατά την έκφραση στελεχών περιβαλλοντικών οργανώσεων – είναι απογοητευτικό, και τούτο διότι, αν και έγιναν τοπικού χαρακτήρα βελτιώσεις – μια από τις οποίες αφορά στις πέρδικες του Χελμού – η υιοθέτηση της βασικής και καλά τεκμηριωμένης θέσης της περιβαλλοντικής πλευράς για κα-

τάργηση των κλιμακωτών ημερομηνιών λήξης του κυνηγιού και θέση μιας ημερομηνίας λήξης της κυνηγετικής περιόδου, δεν αποτολμήθηκε από την ηγεσία του Υπ. Περιβάλλοντος, η οποία υπέκυψε στις ισχυρές (και διακομματικές) εναντίον μιας τέτοιας εξέλιξης πιέσεις.

Οι αλλαγές της νέας Ρυθμιστικής, όπως αναγράφονται στη σχετική ανακοίνωση του Υπουργείου της 11^{ης} Αυγούστου είναι :

- Ελήφθη υπόψη το πόρισμα του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών
- Ελήφθη υπόψη το έγγραφο του ΥΠΑΑΤ, όπου ζητήθηκε ενίσχυση της ενεργητικής επιτήρησης της Λύσσας
- Αυξήθηκε κατά ένα θηρεύσιμο άτομο το κυνήγι του αγριογούρουνου και ειδικά για την Πελοπόννησο και την Εύβοια αυξήθηκε κατά δέκα θηρεύσιμα άτομα ανά ομάδα κυνηγών
- Μειώθηκε κατά 10 μέρες το κυνήγι της ασπρομέτωπης χήνας
- Απαγορεύτηκε το κυνήγι της πετροπέρδικας (*Alectoris graeca*) στο Εθνικό Πάρκο Χελμού Βουραϊκού
- Συνεχίζεται η απαγόρευση της θήρας στη λιμνοθάλασσα Κοτυχίου του Δάσους της Στροφυλιάς

Οι αλλαγές αυτές, όπως είπαμε, κρίνονται πενιχρές από στελέχη μεγάλων περιβαλλοντικών

οργανώσεων και η μη επιβολή μιας ημερομηνίας λήξης (ή τουλάχιστον περιορισμού των κλιμακωτών ημερομηνιών) χαρακτηρίζεται ως ήττα. Κατόπιν αυτών οι Οικολόγοι Πράσινοι ζήτησαν νέα σύγκληση του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών, προκειμένου να παύσουν τα προσχήματα και να ληφθούν τεκμηριωμένες σε στοιχεία και όχι σε προφορικές διαβεβαιώσεις αποφάσεις. Η σχετική ανακοίνωσή τους επικαλείται τους παρακάτω λόγους:

- Η απόφαση του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών σχετικά με την έκδοση της νέας ρυθμιστικής θήρας **δεν έλαβε υπόψη της** (ούτε καν αναφέρει) το πρόσφατο πόρισμα του Εθνικού Διαλόγου για το Κυνήγι, που αναφέρεται ειδικά στη Ρυθμιστική.
- **Δεν συζητήθηκαν ούτε λήφθηκαν υπόψη οι απόψεις του συνόλου σχεδόν των φορέων** που ασχολούνται με την προ-

στασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας στη χώρα μας, που διατυπώθηκαν και καταγράφονται στο τελικό Πόρισμα του Εθνικού Διαλόγου για το Κυνήγι, σύμφωνα με τις οποίες είναι απαίτηση η αναθεώρηση των ημερομηνιών λήξης της κυνηγετικής περιόδου και η **κατάργηση των κλιμακωτών ημερομηνιών για τα πουλιά**, ως ελάχιστη πρόληψη για την προστασία των παρόμοιων ειδών, που ζουν στον ίδιο βιότοπο.

- Αγνοήθηκαν εντελώς οι επισημάνσεις ότι υπάρχει πρόβλημα σύγχυσης και επικάλυψης βιοτόπου των ειδών, των οποίων το κυνήγι λήγει σε διαφορετικές ημερομηνίες και **έγινε δεκτή η προφορική δήλωση** παρευρισκόμενου από την ΚΣΕ ότι αυτό δεν ισχύει.

Γιώργος Κανέλλης

Βελτιώσεις στον Κήπο του Σκαγιοπουλείου

Ο κήπος του Σκαγιοπουλείου είναι πολύ σημαντικός πνεύμονας πρασίνου και αναψυχής για τη Δυτική Πάτρα. Αυτό το καλοκαίρι καταβλήθηκε προσπάθεια εκ μέρους του Δήμου για καθαρισμό και βελτίωσή του. Ευχή μας οι παρεμβάσεις καθαρισμού και βελτίωσης να αποκτήσουν ένα τακτικό χαρακτήρα. Στη φωτογραφία μας οι ουασιγκτώνιες της πρόσοψης δέχονται ένα ανανεωτικό κούρεμα από τα ξερά τους φύλλα.

Δεν παίζουμε με τα προστατευόμενα είδη της θάλασσας!

■ Γιώργος Κανέλλης

Η ανόητη και βάνουση ενέργεια ερασιτεχνών ψαράδων, που έβγαλαν δύο μικρά, ζωντανά ακόμη, καρχαριοειδή στην παραλία του Προφήτη Ηλία στην Ηλεία, στα τέλη Ιουλίου και τα μετέτρεψαν σε περίπου παιχνίδι για κάποιους λουόμενους, αποτέλεσε το έναυσμα όχι μόνο για να στηλιτευτεί αυτή η βασανιστική για τα άγρια αυτά ζώα της θάλασσας συμπεριφορά, αλλά και να γίνει ευρύτερα γνωστό ότι τα περισσότερα είδη καρχαριοειδών έχουν ήδη μειωμένους πληθυσμούς και προστατεύονται. Δυστυχώς κινδυνεύουν από μας χιλιάδες φορές περισσότερο από ό,τι εμείς απ' αυτά.

Πρέπει να σημειωθεί, μάλιστα, ότι λίγες μέρες πριν από το συμβάν (στις 20 Ιουλίου) είχε εκδοθεί η αρ. 4531 εγκύκλιος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, με την οποία ενημερώνονταν αρμόδιες υπηρεσίες και αλιείς, επαγγελματίες και ερασιτέχνες, ότι, σύμφωνα με το νέο ευρωπαϊκό κανονισμό αλιείας του 2015, σελάχια και καρχαριοειδή, που περιλαμβάνονται στη λίστα των προστατευόμενων, δεν επιτρέπεται να αλιεύονται και, αν, παρεμπιπτόντως, άτομα των προαναφερθέντων ειδών συλληφθούν, πρέπει να ελευθερώνονται αμέσως ζωντανά και χωρίς τραυματισμούς.

Τα προστατευόμενα είδη είναι: Ταυροκαρχαρία, Μεγάλος Λευκός καρχαρία, Σαπουνάς ή προσκυνητής, Γκριζόβατος, Σκυλογαλέος, Πλατυσέλαχο, Ρυγχοκαρχαρία, Λάμια, Στρογγυλόβατος, Ράτζα της Μάλτας, Διαβολόψαρο, Αγριοκαρχαρία, Οξύνωτος, Πριονόψαρο, Πρίστης,

Μαυρορινόβατος, Ρινόβατος, Λευκόβατος, Κτενοζύγαινα, Μεγάλος Σφυροκέφαλος, Ζύγαινα, Ακανθορίνα, Ματορίνα, και Αγγελόψαρο ή ρίνα.

Υπήρξαν αντιδράσεις από πολίτες, αλλά και οργανώσεις όπως το WWF, και η περιφερειακή παράταξη «Οικολογική Δυτική Ελλάδα» εξέδωσε ανακοίνωση, που έλαβε ευρύτατη δημοσιότητα.

Παραθέτουμε το κείμενο της ανακοίνωσης:

Η ενέργεια ερασιτεχνών ψαράδων, που έβγαλαν δύο μικρής ηλικίας ζωντανά καρχαριοειδή σε ακτή της Ηλείας (παραλία του Αγ. Ηλία) και επέτρεψαν να γίνουν αντικείμενο θεάματος από λουόμενους, είναι ανάρμοστη και καταδικαστέα.

Εκτός από τα γεγονότα ότι, είναι προστατευόμενα είδη, και η αλιεία τους είναι παράνομη, κάτι που έπρεπε να γνωρίζουν, η κακομεταχείριση ζωντανών άγριων πλασμάτων έξω από το στοιχείο τους δεν τιμά τον πολιτισμό μας. Υπογραμμίζουμε ότι τα περισσότερα είδη καρχα-

ριών των θαλασσών μας, όπως ο ρυγχοκαρχαρία (*isurus Oxyrinchus*), ο ταύρος (*carcharias taurus*), ο λευκός (*carcharodon carcharias*), ο τεφρός (*carcharinus plumbeus*), έχουν ήδη μειωμένους πληθυσμούς και περιλαμβάνονται στον κατάλογο των κινδυνευόντων ειδών.

Η Οικολογική Δυτική Ελλάδα καλεί τους ψαράδες, επαγγελματίες και ερασιτέχνες, να είναι προσεκτικοί έναντι τέτοιων φαινομένων, που καταφέρνουν σοβαρά πλήγματα σε προστατευόμενα είδη. Οι λουόμενοι είναι σημαντικό, όταν γίνονται μάρτυρες τέτοιων φαινομένων, αντί να τα θεωρούν αξιοπερίεργα να τα καταδικάζουν και να πιέζουν για την απελευθέρωση των απειλούμενων ειδών στο στοιχείο τους.

Καλούμε επίσης τις Λιμενικές Αρχές, και όχι μόνο της Ηλείας, να προχωρήσουν σε προειδοποιήσεις ή και να λάβουν άλλα κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπιση παρανομιών αυτού του είδους, που επιδεινώνουν τον κίνδυνο εξαφάνισης απειλούμενων ειδών από τις θάλασσές μας.

Δρόμοι - χωματερές σαράβαλων

Οι αναγνώστες της στήλης θυμούνται τις συχνές μας αναφορές στα εγκαταλελειμμένα μέσα στην πόλη οχήματα και την ανάγκη για συστηματική απομάκρυνσή τους προς ανακύκλωση και αντίστοιχη απελευθέρωση του δημόσιου χώρου που καταλαμβάνουν.

Το σκονισμένο, χωρίς πινακίδες NISSAN της φωτογραφίας μας βρίσκεται (πάνω από χρόνο) σε μια θέση, που θα περίμενε κανείς να έχει μπει σε προτεραιότητα για απομάκρυνση: ακριβώς στη γωνία **Γεωργίου Ολυμπίου και Μαιζώνος**, επί της Μαιζώνος. Πίσω του η είσοδος του σταθμού του προαστιακού του Αγίου Ανδρέα και στο βάθος διακρίνεται ο ναός. Ας ευχηθούμε να... βοηθήσει ο Άγιος, για να απομακρυνθεί καμιά φορά από τη γειτονιά του!...

Η άλλη περίπτωση είναι η εγκαταλελειμμένη, τουλάχιστον από το 2014 (αποδεδειγμένα, μέσω λήψης του google street), μοτοσικλέτα στη γωνία **Ιεροθέου και Μπενιζέλου Ρούφου** και δεμένη σε παράνομη (και επικίνδυνη για τους άλλους) επί του οδοστρώματος σιδηροκατασκευή σχήματος "Π". Πριν από λίγες βδομάδες, μετά από διπλή γραπτή αναφορά στην Τροχαία, αφαιρέθηκε η παράνομη κατασκευή, η μοτοσικλέτα - ερείπιο όμως εκεί! Άντε, και στα δικά της!

Γ. Κανέλλης

Η ΟΙ.ΚΙ.ΠΑ. αρωγός στο πρόγραμμα *Caretta Caretta* του Εθνικού Πάρκου Κοτυχίου-Στροφυλιάς

Επιμέλεια: Διονύσης Μαμάσης
 Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, Επιστημονικός Υπεύθυνος προγράμματος καταγραφής *Caretta caretta* στο Εθνικό Πάρκο Κοτυχίου-Στροφυλιάς caretta@mamasis.gr

Για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά από την ίδρυση και λειτουργία του Φορέα Διαχείρισης Υγροτόπων Κοτυχίου Στροφυλιάς πραγματοποιείται στις αμμώδεις παραλίες του Εθνικού Πάρκου (μήκος ακτογραμμής πάνω από 20 χλμ.) επιστημονική καταγραφή της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*, η οποία αποτελεί είδος προτεραιότητας βάσει εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας.

Το φετινό πρόγραμμα παρά την έλλειψη χρηματοδότησης από το Πράσινο Ταμείο του ΥΠΕΝ και με πολύ μεγάλη χρονοκαυστέρηση ξεκίνησε χάρη στη συμβολή ιδιωτικών επιχειρήσεων αλλά και της Οικολογικής Κίνησης Πάτρας (ΟΙ.ΚΙ.ΠΑ.), που στηρίζει το περιβαλλοντικό έργο της διαχείρισης και προστασίας του απειλούμενου ερπετού. Την επιστημονική εποπτεία, παρακολούθηση, καταγραφή, ενημέρωση, προβολή και προγραμματισμό του όλου εγχειρήματος την ανέλαβε ο υπογράφων, μέλος της ΟΙΚΙΠΑ, με τον Ηλία

Τζώρα, ως υπεύθυνος παρακολούθησης (monitoring) εργασίας πεδίου.

Το πρόγραμμα συνεχίζεται με επιτυχία στη θεσμοθετημένη προστατευόμενη με καθημερινή πεζή περιπολία-παρακολούθηση, ενώ αναμένεται να ολοκληρωθεί στα τέλη Σεπτεμβρίου με αρχές Οκτωβρίου. Τα φετινά αποτελέσματα αποδεικνύουν ότι οι αμμώδεις παραλίες του Εθνικού Πάρκου χαρακτηρίζονται ως παραλίες ωτοκίας, λόγω της παρουσίας του είδους αλλά και της αυξητικής τάσης φωλεοποίησης, ενώ η αειφορική διαχείριση του άγριου είδους και του οικοτόπου του είναι πλέον επιτακτική ανάγκη.

Πέρσι καταγράφηκαν και προστατεύτηκαν 45 φωλιές, ενώ 2.800 περίπου χελωνάκια κατάφεραν να ξεκινήσουν το μεγάλο και δύσκολο ταξίδι τους προς τη θάλασσα. Ήδη για τη φετινή χρονιά έχουν καταγραφεί 53 φωλιές και έχουν ξεκινήσει οι ανοιχτές εκ-

σκαφές χελωνοφωλιών σημειώνοντας το ποσοστό επιτυχίας εκκόλαψης των αυγών.

Παράλληλα καταγράφονται οι νεκρές εκθαλασσωμένες χελώνες, τοποθετήθηκαν ειδικές σημάνσεις απαγόρευσης οχημάτων εντός παραλιών, ενημερωτικές συζητήσεις με πολίτες-φορείς, καθαρισμοί παραλιών από σκουπίδια και πλαστικά με τη συμβολή των εθελοντών, ενώ δεκάδες τηλεφωνήματα έχουν απαντηθεί σε πολίτες που εντόπισαν φωλιές, ίχνη-χνάρια και χελώνες ανά την Ελλάδα.

Τα τελικά αποτελέσματα θα παρουσιαστούν σε ειδική εκδήλωση, που θα διοργανώσει ο Φορέας Διαχείρισης στην Πάτρα, ενώ ίσως προγραμματιστεί και περιβαλλοντική εκδήλωση, όπως και πέρσι στο στέκι της ΟΙΚΙΠΑ. Όλα τα νέα του προγράμματος αναρτούνται στην σελίδα του facebook: *Caretta Kotychi-Strofyliia Conservation*

Η εικονιζόμενη ενημερωτική πινακίδα τοποθετήθηκε από την ΟΙΚΙΠΑ στην παραλία του Ρίου, μετά από προτροπή (και χορηγία) φίλης της κίνησης, που θα ήθελε να διατηρήσει την ανωνυμία της.

Το αξιοσημείωτο της υπόθεσης είναι πως η γραφειοκρατική διαδικασία για την τοποθέτηση (Απ' το Λιμενικό στην Εφορεία Αρχαιοτήτων και ξανά στο Λιμενικό) κράτησε έναν ολόκληρο χρόνο. Ξεκινήσαμε πέρυσι και ολοκληρώσαμε φέτος!!! Ελπίζουμε οι συμπολίτες μας να σεβαστούν το περιβάλλον (και τον κόπο μας) και να «συμμορφώνονται» με την προτροπή της πινακίδας!

Mega-Reunion Φυσικών Πάτρας 1986

Οι Φυσικοί, που εισήχθησαν το 1986 στο Τμήμα Φυσικής του Πανεπιστημίου της Πάτρας διοργάνωσαν συνάντηση αποφοίτων (MegaReunion Φυσικών Πάτρας 1986) το τελευταίο Σαββατοκύριακο του Αυγούστου (26-28 Αυγούστου), οπότε κλείνουν 30 χρόνια από την εισαγωγή τους στη σχολή. Οι εκδηλώσεις έγιναν στην Πανεπιστημιούπολη της Πάτρας.

Στην ημερίδα που πραγματοποιήθηκε το Σάββατο 26-8-2016, στο Συνεδριακό Κέντρο του Πανεπιστημίου, συμμετείχε και η Οικολογική Κίνηση Πάτρας (με εισήγηση του μέλους της Γιώργου Κανέλλη), που επίσης συμπληρώνει φέτος 30 χρόνια δράσης.

30 Χρόνια

MegaReunion

Φυσικών Πάτρας

1986-2016